

JAVNA OBJAVA

PARTNER BANKE d.d. Zagreb

NA 31.12.2023. GODINE

Zagreb, travanj 2024. godine

1. UVOD

Partner banka d.d. Zagreb, u skladu sa zahtjevima Zakona o kreditnim institucijama i dijelom osmim Uredbe (EU) 575/2013 javno objavljuje kvantitativne i kvalitativne informacije iz svog poslovanja na datum 31.12.2023. godine. Kod izrade javne objave primjenjene su Smjernice o zahtjevima za objavu na temelju dijela osmog Uredbe (EU) 575/2013 vezano uz organizaciju i upravljanje, sustav upravljanja rizicima i izloženosti rizicima, kapitalnim zahtjevima, omjeru financijske poluge i primitaka radnika u opsegu koji je određen za kreditne institucije koje nisu utvrđene kao globalno sisitemski važna institucija (GSV) od strane nadležnih tijela niti su utvrđene kao ostale sistemski važne institucije (OSV). Isto tako primjenjene su i Smjernice o objavi koeficijenta likvidnosne pokrivenosti (LCR) kao dopuna objavi upravljanja likvidnosnim rizikom na temelju članka 435. Uredbe (EU) 575/2013, Smjernice o objavljivanju neprihodujućih i restrukturiranih.

Zakonom o kreditnim institucijama odnosno Uredbom (EU) 575/2013 propisane su vrste i sadržaj informacija za potrebe javnog objavljivanja, te kriteriji i učestalost javnog objavljivanja. Partner banka d.d. Zagreb kao mala i jednostavna institucija u skladu s EU regulativom, najmanje jedanput na godinu javno objavljuje propisane informacije iz svojeg poslovanja.

Partner banka d.d. objavljuje informacije koje se odnose na:

- ▶ Informacije o upravljanju
- ▶ Ciljeve i politike upravljanja rizikom
- ▶ Regulatorni kapital
- ▶ Kapitalne zahtjeve
- ▶ Zaštitni sloj kapitala
- ▶ Izloženost rizicima
- ▶ Financijsku polugu
- ▶ Politiku primitaka
- ▶ Neprihodujuće i restrukturirane izloženosti

Informacije koje nisu obuhvaćene javnom objavom navedene su u Godišnjem izvješću sa stanjem na 31.12.2023. godine koje je objavljeno na web stranicama Banke.

Banka ne posluje u sustavu grupe osoba koja provodi konsolidaciju, bili kao matično društvo ili društvo kćer, pa se objava informacija u ovom izvješću odnose isključivo na Banku bez primjene postupka konsolidacije.

Banka u poslovanju ne primjenjuje interne metodologije koje zahtijevaju posebna odobrenja nadležnog tijela.

U skladu s općim načelima CRR-a, Banka u izvješću ne prikazuje informacije koje nisu materijalno značajne, što podrazumijeva da u izvješću nisu prikazani rizici ili pozicije koje nemaju izloženost ili modeli koje Banka ne primjenjuje.

Uprava Banke potvrđuje da je sustav upravljanja rizicima, uključujući i likvidnosni rizik, uspostavljen u Partner banci d.d. koji je opisan u Strategiji upravljanja rizicima primjeren obzirom na profil i rizičnost banke.

Nadzorni odbor Partner banke je održao 109 sjednica od kojih je 6 redovnih, a preostale su bile telefonske sjednice. Nadzorni odbor svoj rad izvršava i kroz odbore pa je tako Revizorski odbor koji ujedno obavlja i funkciju odbora za rizike i reviziju i održao je 1 redovnu sjednicu u 2023. godini.

Strategijom upravljanja rizicima Banka je odredila i toleranciju prema ukupnom riziku odnosno pojedinim rizicima, pri čemu banka definira svoju sklonost preuzimanju rizika kroz ukupan limit za sve rizike u formi ukupnih internih kapitalnih zahtjeva i minimalne adekvatnosti regulatornog kapitala.

Osim prilagodbe na novu valutu, protekle godinu obilježile su i velike neizvjesnosti i izazovi u vodećim zemljama euro-područja, najviše radi još uvijek visoke stope inflacije koja jako usporeno pada, neizvjesnosti povezane s ratom u Ukrajini, povećanih fiskalnih neravnoteža i rastućeg problema manjka radne snage u većini zemalja.. Unatoč svemu, hrvatsko gospodarstvo raslo je tijekom 2023. godine po stopama višim od prosjeka EU-a, a projekcije govore da bi se takva kretanja trebala nastaviti i u sljedećoj godini. Banka je redovito održavala stopu ukupnog regulatornog kapitala iznad stope koja je Strategijom upravljanja rizicima određena kao minimalno prihvatljiva stopa i na 31.12.2023. je iznosila 18,79% čime su bili pokriveni svi regulatorni zahtjevi u pogledu izloženosti Banke rizicima.

Banka je godinu završila s aktivom u visini od 300,5 milijuna eura što predstavlja rast od 15,4 milijuna eura ili 5,4% u odnosu na prethodnu godinu. Kreditni portfelj Banke zabilježio je izniman rast od 10,0 milijuna eura ili 5,6% u odnosu na kraj prošle godine, te je na kraju 2023. godine isti iznosio 190,5 milijuna eura.

Unutar kreditnog portfelja krediti trgovačkim društvima rasli su za 8,7 milijuna eura odnosno 6,2%, dok je kreditni portfelj prema stanovništvu rastao je za 0,9 milijun eura odnosno za 2,1% te je tako udio kredita poslovnim subjektima činio 78%, a kredita stanovništvu 22% ukupnih kredita. Ukupni kreditni portfelj zajedno s portfeljem obveznicama na kraju 2023. godine iznosio je 234 milijuna eura što je rast za 4,6 milijuna eura odnosno 2% u odnosu na godinu ranije.

Banka je u 2023. godini ostvarila rast portfelja vrijednosnih papira kupnjom obveznica RH u portfelju financijska imovina po amortiziranom trošku za 6,8 milijuna eura odnosno za 21%, kao i obveznica trgovačkih društava i banaka u istom portfelju za 1,3 milijuna eura. U portfelju financijske imovine koja se mjeri kroz sveobuhvatnu dobit došlo je do pada za 13,7 milijuna eura zbog naplate trezorskih zapisa Ministarstva financija u iznosu od 9,9 milijuna eura odnosno za 100% koje Banka nije ponovno

kupovala radi drugačije strategije ulaganja. Također, došlo je do smanjenja obveznica trgovačkih društava i banaka u iznosu od 3,8 milijuna eura ili 88,6% također zbog naplate obveznica po dospelju. Od ukupnog portfelja vrijednosnih papira u visini 43,2 milijuna eura, a koje za Banku predstavljaju značajnu rezervu likvidnosti, čak 90% odnosi se na obveznice Republike Hrvatske.

Banka aktivno provodi svoju politiku upravljanja rizicima, osobito kreditnim rizikom kao jednim od ključnih rizika koji se pojavljuju u poslovanju Banke. U 2023. godini Banka je smanjila ukupni iznos NPL izloženosti za 4,87 milijuna eura, istovremeno i pokazatelj udjela NPL izloženosti u ukupnim izloženostima značajno je poboljšao i na dan 31.12.2023. iznosio je 0,95% (31.12.2022.-2,62%) dok je ukupan cover ratio neprihodujućih izloženosti ispravnica vrijednosti iznosio 36,55%.

Prema revidiranim godišnjim izvješćima Banka je u 2023. godini iskazala dobit iz poslovanja prije rezervacija u visini od 4,2 milijuna eura. Banka je u protekloj godini zabilježila neto ispravke vrijednosti loših plasmana u iznosu od 64 tisuće eura. Prema revidiranim godišnjim izvješćima Banka je nakon izdvajanja rezervacija za loše plasmane iskazala dobit prije oporezivanja u visini od 4,10 milijuna eura, odnosno dobit nakon oporezivanja u visini od 3,36 milijuna eura, te isti predstavlja povrat na kapital (ROE) u visini 9,05%.

Banka će u nadolazećem razdoblju nastaviti s daljnjim kontroliranim rastom kreditnog portfelja pokrivenog dobrim osiguranjima, ali istodobno, radi potencijalne krize u Europskoj uniji, očekuje blagi rast prvenstveno restrukturiranih plasmana pa time i blagi rast NPL ratia, kao i povećanja rezervacija, iako se zbog dobrih kolaterala i kreditne zaštite očekuju zanemarivi stvarni gubici.

U skladu sa zahtjevnim promjenama u domaćoj regulativi, kao i promjena Smjernica i Uredbi EU i ECB-a, Banka će i nadalje nastaviti s usklađivanjem svog poslovanja i pravovremenom prilagodbom novim uvjetima poslovanja u euro zoni, a koje su sada sastavni dio. Cilj i fokus Banke je prvenstveno raditi na što većoj digitalizaciji u poslovanju i na taj način i sebi i klijentima omogućiti što jednostavnije poslovanje i komunikaciju.

U cijelom procesu rada koja je iza nas kao i godinama ispred nas želimo zahvaliti svim našim djelatnicima koji su svojim nesebičnim trudom i radom doprinijeli rastu i razvoju Banke, kao i našim klijentima koji vjerno prate naš poslovni put, a mi se trudimo biti im prava podrška u njihovom poslovanju.

Informacije sadržane u javnoj objavi odobrila je Uprava Banke.

Luka Čulo
član Uprave

Petar Repušić
predsjednik Uprave

2. INFORMACIJE O UPRAVLJANJU

2.1. ORGANIZACIJSKI USTROJ

Partner banka d.d. Zagreb uspostavila je jasan organizacijski ustroj sa dobro definiranim i dosljednim linijama ovlasti i odgovornosti i to na način koji omogućuje učinkovitu komunikaciju i suradnju na svim organizacijskim razinama što podrazumijeva primjeren tijek informacija, sprečavanje sukoba interesa te jasan i dobro dokumentiran proces donošenja odluka.

Pridržavajući se odredbi Zakona o kreditnim institucijama i podzakonskih propisa Partner banka d.d. Zagreb uspostavila je primjeren i pouzdan sustav upravljanja rizicima u skladu sa vrstom, opsegom i složenošću poslova koje obavlja.

Sustav upravljanja rizicima obuhvaća upravljanje svim rizicima kojima je Partner banka d.d. Zagreb izložena u svom poslovanju. Ciljevi i načela sustava upravljanja rizicima obuhvaćeni su Strategijom upravljanja rizicima kojom je definirana sklonost preuzimanja rizika i koja je usklađena sa poslovnom strategijom.

Upravljanje rizicima Partner banke d.d. Zagreb detaljno je dalje razrađeno politikama i pratećim internim aktima za rizike kojima je banka izložena u svom poslovanju i koji se primjenjuju u procesu preuzimanja i upravljanja rizikom.

Banka je organizirala svoje poslovanje kroz 8 sektora, 5 ureda, 5 regija i 7 poslovnica, a prema vrsti poslova koje obavljaju sektori su podijeljeni na sljedeće dijelove:

Poslovno područje prodaje

- ▶ Sektor gospodarstava
- ▶ Sektor stanovništva i transakcijskog poslovanja
- ▶ Sektor riznice
- ▶ Sektor upravljanja regijama
- ▶ Regije

Poslovno područje kontrole

- ▶ Ured unutarnje revizije
- ▶ Sektor upravljanja i kontrole rizika
- ▶ Ured za praćenje usklađenosti
- ▶ Ured za sprečavanje pranja novca i financiranje terorizma
- ▶ Ured za sigurnost informacijskog sustava

Poslovno područje podrške

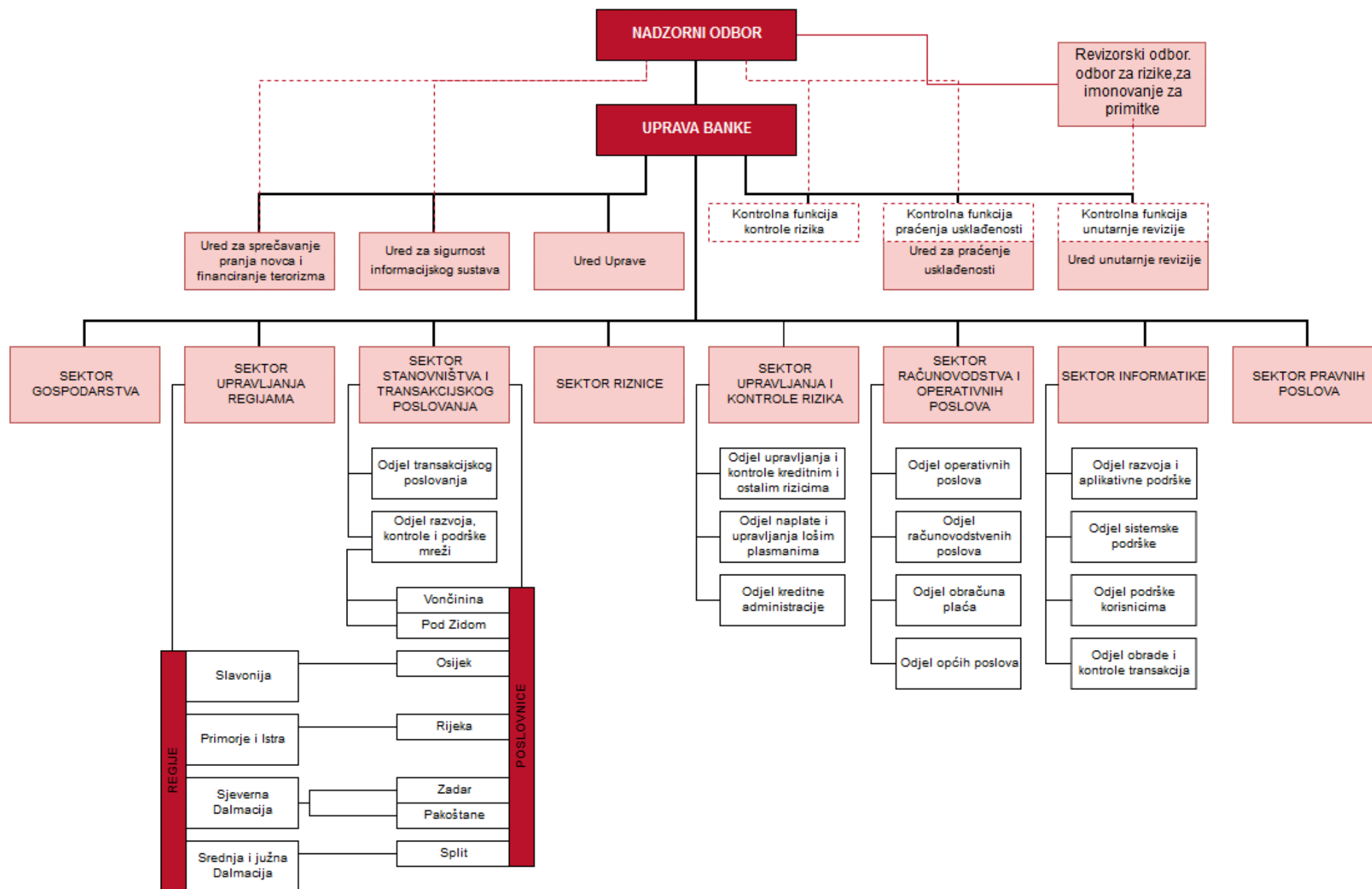
- ▶ Sektor informatike
- ▶ Sektor računovodstva i operativnih poslova
- ▶ Sektor pravnih poslova

Strateško–upravljačko poslovno područje:

- ▶ Uprava Banke
- ▶ Ured Uprave

Regije i poslovnice podijeljene su na:

- ▶ Regija Središnja Hrvatska – sjedište Zagreb – 2 poslovnice u Zagrebu
- ▶ Regija Slavonija – sjedište Osijek – 1 poslovnica u Osijeku
- ▶ Regija Primorje i Istra – sjedište Rijeka – 1 poslovnica u Rijeci
- ▶ Regija Sjeverna Dalmacija – sjedište Zadar – po 1 poslovnica u Zadru i Pakošanama
- ▶ Regija Srednja i Južna Dalmacija – sjedište Splitu – 1 poslovnica u Splitu

2.2 UPRAVA I NADZORNI ODBOR

Nadzorni odbor Partner banke d.d. Zagreb sastoji se od tri člana od kojih je jedan neovisan te koji zajedno posjeduju iskustvo, stručna znanja i sposobnosti koji im omogućavaju samostalno i neovisno nadziranje poslovanja i upravljanja rizikom banke. Članovi nadzornog odbora posvećuju dovoljno vremena za ispunjavanje obveza iz svoje nadležnosti, a posebno se to odnosi na davanje suglasnosti na poslovnu politiku, strateške ciljeve, financijski plan, strategiju i politiku upravljanja i preuzimanja rizika, politike i postupke procjene adekvatnosti internog kapitala, plan rada svake kontrole. Nadzorni odbor donosi i sve odluke o svim pitanjima koje su Zakonom o kreditnim institucijama i podzakonskim propisima dužni donositi.

Obzirom na veličinu, unutarnju organizaciju, opseg i složenost poslovanja banke Nadzorni odbor izvršava i slijedeće:

- ▶ zadatke vezane uz imenovanja u funkciji Odbora za imenovanja
- ▶ zadatke vezane uz primitke radnika u funkciji Odbora za primitke
- ▶ zadatke vezane uz rad Odbora za rizike i Revizorskog odbora

u skladu s odredbama Poslovnika o radu Nadzornog odbora. **Uprava Partner banke d.d. Zagreb** sastoji se od dva člana od kojih je jedan imenovan za predsjednika Uprave. Članovi uprave posjeduju odgovarajuća stručna znanja, sposobnosti i iskustvo za vođenje poslova Banke. Uprava Banke kontinuirano osigurava poslovanje u skladu sa zakonima, propisima i standardima struke kojima se uređuje poslovanje banke. Djelotvoran i pouzdan sustav upravljanja kojim je osigurano učinkovito i razborito upravljanje Uprava Banke je uspostavila donošenjem poslovne politike, strateških ciljeva, strategije i politike upravljanja rizicima, osiguranjem integriteta računovodstvenog sustava, kao i financijskog izvještavanja i financijske i operativne kontrole te utvrđivanjem jasnih i dosljednih unutarnjih odnosa, razgraničavanjem ovlasti i odgovornosti vodeći računa o sukobu interesa i djelotvornom nadzoru višeg rukovodstva. Uprava Banke je za godinu 2022. preispitala primjerenost postupaka i djelotvornost kontrolnih funkcija o čemu je izrađeno Izvješće koje je upućeno i Nadzornom odboru banke.

Politikom za izbor i procjenu primjerenosti predsjednika uprave, članova uprave, članova nadzornog odbora i nositelja ključnih funkcija, koja je objavljena u sklopu zapisnika sa Glavne skupštine Banke na Internet stranicama Banke, definirani su standardi vezani uz raznovrsnost odnosno zastupljenost slabije zastupljenog spola prilikom odabira članova upravljačkog tijela. Zapošljavanje i odabir članova upravljačkog tijela te procjenu njihovih znanja, sposobnosti i stručnost Banka obavlja temeljem zakonskih i podzakonskih propisa.

3. CILJEVI I POLITIKE UPRAVLJANJA RIZIKOM

Cilj Strategije upravljanja rizicima je određivanje namjere preuzimanja pojedinih rizika u svom poslovanju i određivanje prihvatljivih razina rizika odnosno Strategija upravljanja rizicima ima za cilj poboljšati učinkovitost upravljanja rizicima u Banci, integrirati upravljanje rizicima u kulturu organizacije, osigurati da upravljanje rizicima obuhvaća sva područja rizika, te da je upravljanje rizicima u Banci u skladu sa postojećom zakonskom regulativom na području upravljanja rizicima. Strategija opisuje jasne linije ovlasti i odgovornosti upravljanja rizicima u Banci.

Strategija upravljanja rizicima zasniva se na poslovnoj strategiji Banke i ciljevima koje postavljaju Uprava i Nadzorni odbor Banke kroz planirane poslovne rezultate i planirane povrate na dionički kapital. Banka Strategijom opisuje rizike koje preuzima u svom poslovanju i profil rizičnosti. Strategija upravljanja rizicima je aktivno razvijanje svijesti svih radnika Banke prema rizicima kojima su izloženi u svom poslovanju.

Osnova načela kojima se Banka vodi u upravljanju rizicima, koji prate planove i strategije za buduće poslovanje, a koji su implementirani u tekuće poslovanje su:

- ▶ Načelo sposobnosti preuzimanja rizika – iz čega proizlazi da svako preuzimanje rizika mora biti u granicama sposobnosti Banke da ih preuzme, odnosno određeno visinom kapitala Banke za pokriće istih;
- ▶ Načelo cjelovitosti sustava upravljanja rizicima – sustav je sveobuhvatan ako je obuhvatio sve rizike kojima je Banka u svom poslovanju izložena i sve organizacijske razine Banke;
- ▶ Načelo djelotvorne komunikacije i informiranja – podrazumijeva da sve rukovodeće osobe moraju imati pristup svim informacijama bitnim za donošenje poslovnih odluka i odluka u svezi upravljanja rizicima, a kod radnika Banke podrazumijeva potrebnu razinu znanja kako bi identificirali pojedini rizik;
- ▶ Načelo razgraničenja ovlasti i poslova - razgraničenje odgovornosti i zadataka;
- ▶ Načelo kvalificiranih radnika – podrazumijeva da radnici posjeduju potrebne vještine, znanja i iskustvo kako bi stručno obavljali svoje poslovne zadaće.

Banka je uspostavila i provodi sustav upravljanja rizicima koji je razmjeran i adekvatan vrsti, opsegu i složenosti poslova koje obavlja i rizicima svojstvenim poslovnim modelu Banke. Postupci mjerenja odnosno procjenjivanja rizika postavljeni su tako da obuhvaćaju prikladne kvantitativne ili kvalitativne metode mjerenja kako bi se omogućilo uočavanje promjena u profilu rizičnosti Banke i eventualno pojavljivanje novih rizika.

Banka u procesu upravljanja rizicima uspostavlja odgovarajuće kontrolne mehanizme u procesima i koristi se tehnikama zaštite kojima ublažava preuzete rizike.

Banka je za različite vrste rizika odredila apetit za rizikom propisujući odgovarajuće limite, pri čemu se ukupna sklonost preuzimanju rizika kvantitativno definira u odnosu na visinu minimalno prihvatljive adekvatnosti regulatornog kapitala Banke odnosno u formi ukupnih internih kapitalnih zahtjeva.

Internim politikama i pravilnicima o upravljanju pojedinim vrstama rizika Banka je definirala sustav upravljanja rizicima, metodologiju utvrđivanja, mjerenja i procjenjivanja najznačajnijih rizika, te uloge i odgovornosti organizacijskih jedinica uključenih u proces upravljanja rizicima kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju. Banka redovito revidira postojeće interne akte kojima je regulirano upravljanje rizicima kako bi udovoljila zakonskim promjenama, ali isto tako i u slučajevima kada se praćenjem ustanovi da postojeće strategije odnosno postupci nisu dovoljno učinkoviti, pa je potrebno mijenjati i unaprijediti postojeću metodologiju i prakse, a sve kako bi se postigla viša zaštita od rizika i smanjila izloženost Banke rizicima.

Proces upravljanja rizicima u Banci odvija se kroz redovite aktivnosti pravodobnog identificiranja, mjerenja, procjenjivanja, praćenja i izvještavanja o rizicima.

Metodologija upravljanja rizicima koja određuje načine i postupke upravljanja rizicima u Banci, kontinuirano utvrđivanje rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju, kriteriji za odlučivanje, postupci za ovladavanje rizicima, te prikladno dokumentiranje sustava, uspostavljena je pojedinačnim internim aktima.

Banka u provođenju strategije upravljanja rizicima, pored praćenja i upravljanja rizicima na određenim razinama, razvija takvu organizacijsku kulturu i opću svjesnost svih radnika u Banci na svim organizacijskim razinama, a da bi se podigla svijest i znanje svih radnika Banke o rizicima koje preuzimaju u svakodnevnom poslovanju i kako bi se shvatila važnost upravljanja rizicima na svim razinama Banke.

Budući Nadzorni odbor obavlja funkciju Odbora za rizike sjednice Nadzornog odbora na kojima daje suglasnost Upravi Banke na pisane politike i metodologije za procjenu i upravljanje pojedinim rizicima smatraju se sjednicama odbora za rizike.

Obzirom na svoju poslovnu strategiju i usmjerenost na kreditno poslovanje Banka je u najznačajnijoj mjeri izložena kreditnim rizicima kao primarnom riziku u svojem poslovanju. Banka ne trguje složenim niti izvedenim financijskim instrumentima, robom, zlatom niti je izložena tržišnim rizicima s te osnove.

3.1. IDENTIFIKACIJA RIZIKA I UTVRĐIVANJE MATERIJALNO ZNAČAJNIH RIZIKA

Procjena profila rizika podrazumijeva procjenu ukupnog profila rizika Banke sukladno identificiranim rizicima kojima je ona izložena u svojem poslovanju.

Ocjena rizičnog profila provodi se sa svrhom kvantifikacije internih kapitalnih zahtjeva za određeni tip rizika kojem je Banka izložena u svom poslovanju, a koji je ocijenjen kao materijalno značajan za njeno poslovanje. Ocjena rizičnog profila uključuje i uzimanje rezultata stres testiranja za pojedini tip rizika za koji se radi stres testiranje.

Da bi se utvrdilo postojanje odnosno izloženost Banke pojedinom riziku Sektor upravljanja i kontrole rizika koji je zadužen za navedeni postupak razmatra različite činitelje obzirom na različite vrste rizika kojima Banka može biti izložena i različitost činitelja koji definiraju postojanje pojedinog rizika poput: veličine same Banke, rast i obujam poslovnih aktivnosti, tržišta na kojem posluje, karakteristikama proizvoda i usluga koje nudi i njihovu značajnost, makroekonomsko okruženje i ciklus u kojem se gospodarstvo nalazi, povijesne podatke o gubicima, nalaze unutarnje i vanjske revizije, rezultat stresnih testiranja i sl.

Utvrdjivanje značajnih rizika provodi se sa svrhom identifikacije najznačajnijih rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju ili bi mogla biti izložena. Materijalno značajnim rizikom može se smatrati svaki onaj identificirani tip rizika koji bi u određenim situacijama, mogao ugroziti nastavak njenog poslovanja odnosno za Banku prouzročiti značajniji gubitak prihoda, udjela na tržištu, klijenata ili otežati pristup izvorima financiranja.

Temeljem provedene identifikacije izrađuje se mapa rizika u kojoj se iskazuju svi prepoznati rizici uz navođenje ocjene značajnosti svakog pojedinog rizika. Postupak procjene izloženosti Banke pojedinim rizicima i ocjene značajnosti provodi Sektor upravljanja i kontrole rizika minimalno jednom godišnje ili češće, u slučaju značajnije promjene rizičnog profila Banke. Rezultati procjene izloženosti Banke rizicima prezentiraju se Upravi Banke.

3.2. PROFIL RIZIČNOSTI

Temeljem provedene identifikacije izloženosti pojedinim rizicima u svojem poslovanju i ocjene njihove značajnosti za sadašnje i buduće poslovanje Banke, uvažavajući njenu veličinu, položaj na tržištu, kompleksnost i složenost proizvoda i usluga koje Banka ima u svojoj ponudi, vanjsko poslovno okruženje i financijski položaj Banke, ocijenili smo da su najznačajniji rizici (ocijenjeni kao materijalno značajni) kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u budućem poslovanju slijedeći:

1. Kreditni rizik - kao najznačajniji rizik u poslovanju Banke
2. Koncentracijski rizik
3. Kamatni rizik u knjizi Banke
4. Operativni rizik
5. Rizik likvidnosti
6. Rezidualni rizik
7. Poslovni rizik
8. Strateški rizik
9. Reputacijski rizik
10. Rizik profitabilnosti
11. Upravljački rizik
12. Rizik eksternalizacije
13. Rizik vanjskih činitelja
14. Rizik usklađenosti
15. Rizik informacijskog sustava
16. Kamatno inducirani
17. ESG rizici

Za svaki od ovih prepoznatih materijalno-značajnih tipova rizika dodjeljuje se i ocjena materijalne značajnosti.

Za dio rizika Banka posebno za svaki tip rizika izračunava kapitalne zahtjeve (kreditni, koncentracijski, kamatni rizik, operativni rizik, tržišni), za dio rizika izdvaja kapitalne zahtjeve u okviru kapitalnih zahtjeva za ostale značajne rizike (rezidualni, strateški, reputacijski, upravljački,), dok ostale rizike tretira kvalitativno odnosno putem upravljanja istim (rizik likvidnosti, poslovni, rizik profitabilnosti, rizik eksternalizacije, rizik usklađenosti, rizik informacijskog sustava, ESG rizici), čime najveći dio rizika direktno kroz kapitalne zahtjeve utječe na toleranciju prema riziku koje je Banka usvojila u formi ukupnih internih kapitalnih zahtjeva uvećanih za propisane regulatorne zaštitne slojeve kapitala.

3.3. STRUKTURA I USTROJ UPRAVLJANJA RIZIKOM

Primjerenu organizacijsku strukturu Banka je uspostavila utvrđivanjem i jasnim razgraničenjem ovlasti i odgovornosti u upravljanju rizicima, kroz sustav unutarnjih kontrola i uspostavljanjem kontrolnih funkcija.

Banka uspostavlja sustav unutarnjih kontrola kojim obuhvaća sve poslovne linije i organizacijske jedinice, uključujući kontrolne funkcije, eksternalizirane aktivnosti i distribucijske kanale. U provođenju sustava unutarnjih kontrola na primjeren način sudjeluju svi radnici, osobito više rukovodstvo, Uprava, Nadzorni i drugi odgovarajući odbori.

U dijelu upravljanja rizicima više rukovodstvo dužno je:

1. provoditi strategije i politike za preuzimanje i upravljanje rizicima,
2. uspostaviti i održavati proces upravljanja rizicima,
3. uspostaviti procedure te izraditi upute i smjernice za obavljanje poslovnih aktivnosti iz kojih proizlaze izloženosti rizicima,
4. održavati učinkovitost unutarnjih kontrola ugrađenih u sustav upravljanja rizicima i
5. uspostaviti odgovarajuće postupke za procjenu učinka uvođenja novih proizvoda na izloženost riziku.

U sklopu organizacijske strukture Banke, formiran je **Sektor upravljanja i kontrole rizika** s primarnim odgovornostima za upravljanje i kontrolu rizika.

Sektor upravljanja i kontrole rizika operativno je odvojen od drugih organizacijskih dijelova i nije uključen u proces ugovaranja i/ili odobravanja transakcija. Obzirom na veličinu i opseg poslovanja Banke jedan član Uprave nadležan je za upravljanje rizicima.

Sektor za upravljanje i kontrolu rizika podijeljen je u tri Odjela. Sektorom rukovodi direktor Sektora, a svaki Odjel ima Voditelja. U okviru Sektora upravljanja i kontrole rizika Banka je osigurala obavljanje svih poslova zahtijevanih za funkciju kontrole rizika člankom 25. Stavkom 2. Odluke o sustavu upravljanja (Narodne novine broj 96/2018).

Sektor upravljanja i kontrole rizika zadužen je za identifikaciju, praćenje, mjerenje, kontrolu i upravljanje kao i izvještavanje svih relevantnih razina u Banci o svim rizicima kojima je Banka izložena u svojem poslovanju. Sektor upravljanja i kontrole rizika neovisan je o poslovnim procesima i aktivnostima u kojima rizik nastaje, odnosno koje nadzire i prati i nije direktno uključen u proces zauzimanja rizičnih pozicija koje kontrolira. U svom radu odgovoran je Upravi Banke. Direktor Sektora odgovoran je za rad funkcije kontrole rizika.

Uprava Banke osigurava dostatan broj djelatnika i resursa za obavljanje poslova kontrole rizika, kako bi se pokrili svi značajni rizici kojima jest ili kojima bi Banka mogla biti izložena, vodeći računa o potrebnim kvalifikacijama, iskustvu i profesionalnim kvalitetama djelatnika, a koje se stječe stalnom i kontinuiranom edukacijom i usavršavanjem djelatnika koji rade na području kontrole rizika.

Funkcija kontrole rizika ima nesmetan i slobodan pristup svim relevantnim podacima i informacijama potrebnim za obavljanje svojih aktivnosti uz obvezu svih djelatnika Banke na suradnju i pružanje potrebnih informacija.

Funkcija kontrole rizika ima pravo izravnog pristupa Upravi Banke, Nadzornom odboru Banke i ostalim relevantnim odborima Banke. Obzirom na plitku organizacijsku strukturu Banke i činjenicu da je jedan član Uprave Banke direktno nadležan za rad Sektora upravljanja i kontrole rizika uspostavljen je direktan tijek informacija o riziku do Uprave Banke, a dodatno je internim aktima definiran opseg i dinamika redovitih informacija o izloženosti rizicima koji se sastavljaju za potrebe Uprave Banke.

Banka je internim aktima uspostavila sustav praćenja i pravovremenog izvještavanja Uprave Banke, relevantnih razina i Odbora Banke o izloženostima rizicima, a koje provodi Sektor upravljanja i kontrole različitim dinamikom i sa različitim obuhvatom informacija. Informacije o izloženosti rizicima sadržavaju odgovarajuće informacije o izloženosti pojedinim rizicima, rizičnom profilu i promjenama u profilu, podatke o značajnim internim gubicima, o mjerama i aktivnostima koje se namjeravaju ili su već poduzete radi ovladavanja rizikom, o prekoračenjima limita i iznimkama od postupanja u skladu s internim aktima, eventualne iznimke od utvrđene sklonosti preuzimanja rizika, te informacije o promjenama u pokazateljima poslovanja koje upućuju ili bi mogle upućivati na promjenu izloženosti riziku.

Unutar Banke formiran je i **Odbor za upravljanje aktivom i pasivom**, koji se sastaje minimalno jednom tromjesečno, ima funkciju strateškog upravljanja aktivom i pasivom Banke, a naročito radi kontinuiranog nadzora nad upravljanjem i kontrolom kreditnih i ne kreditnih rizika, analizira strukturu bilančnih odnosa, rizike povezane sa upravljanjem aktivom i pasivom, daje smjernice i predlaže mjere za smanjenje izloženosti rizicima, te obavlja ostale aktivnosti definirane Poslovníkom Odbora za upravljanje aktivom i pasivom. Na sjednicama Odbora za upravljanje aktivom i pasivom Banke funkcija kontrole rizika izvještava Upravu i više rukovodstvo o svim izloženostima i promjenama u izloženosti na kontinuiranoj osnovi. Također izvještava se i o rezultatima provedenih stres testiranja posebno za kreditni, likvidnosni, kamatni te tržišne rizike.

Stres test likvidnosti ukazuje na veličinu i mjeru rizika likvidnosti zasnovanu na procjeni potencijalnih utjecaja na likvidnost Banke u izvanrednim okolnostima, a obuhvaća izradu:

- **Analize različitih scenarija odnosno kriza**, kroz procjenu utjecaja istodobne promjene više faktora rizika na financijsko stanje Banke u jasno definiranim stresnim okolnostima (nelikvidnost gospodarskog sustava, nelikvidnosti financijskog sustava, odlazak klijenata iz Banke, smanjena dubina tržišta, te dostupni samo skupi izvori za financiranje redovnih aktivnosti).
- **Analiza osjetljivosti**, procjena utjecaja jednog određenog faktora rizika na financijsko stanje Banke pri čemu uzrok stresa nije identificiran, primjerice odljev depozita, nemogućnost zaduženja Banke na tržištu novca i tome slično.

Stres test se provodi minimalno jedanput godišnje, a u slučajevima poremećaja likvidnosti na tržištu i/ili poremećaja u likvidnosti Banke i češće ako su takvi zaključci Odbora za likvidnost ili Odbora za upravljanje aktivom i pasivom Banke, pri čemu se provodi vrsta testa ovisno o proglašenoj krizi likvidnosti i pod različitim pretpostavkama.

Rezultati stres testiranja prezentiraju se na sjednici Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, a po potrebi češćih testiranja i na sjednicama Odbora za likvidnost.

Banka izrađuje stres testove likvidnosti za predviđena razdoblja trajanja krize do 3 mjeseca i do 6 mjeseci. Pri tome se izrađuju posebni stres testovi za slučaj krize banke, a posebno za slučaj krize tržišta. Ovisno o korištenim pretpostavkama o ponašanju pojedinih pozicija imovine i obveza, kao i pretpostavkama o ponašanju izvanbilančnih pozicija i preuzetih potencijalnih obveza računaju se GAP-ovi (razlika priljeva i odljeva) i kumulativni GAP-ovi likvidnosti koji se uspoređuju sa trenutnom razinom rezervi likvidnosti Banke i na taj način provjerava da li su rezerve likvidnosti dovoljne za premoštenje likvidnosti za cijelo vrijeme trajanja krize odnosno određuje se trenutak u kojem je ukupni negativni kumulativni gap likvidnosti veći od rezervi likvidnosti. U slučaju da potrebne rezerve nisu dovoljne za cijelo vrijeme trajanja pojedine krize razmatraju se različiti scenariji iznalaženja dodatnih sredstava (zaduživanje, veći postotak naplate odnosno manji postotak prolongata dospjelih potraživanja, obustava kreditiranja i sl) Rezerve likvidnosti za potrebe stres testa predstavlja imovina Banke koja se može unovčiti bez većih gubitaka u vremenu trajanja krize. Pri tome Banka koristi određene korektivne faktore i za pozicije likvidne imovine ako se radi o krizi tržišta.

Stres test kod kamatnog rizika provodi se pod pretpostavkom ekstremnih promjena kamatnih stopa, pokazuje potencijalni utjecaj na neto kamatni prihod Banke i ekonomsku vrijednost knjige Banke. Stres test izrađuje se na tromjesečnoj razini. Stres test provodi Sektor upravljanja i kontrole rizika i o rezultatima testa izvještava Upravu Banke, odnosno Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Za potrebe izrade stres testa koriste se različite pretpostavke kod promjene kamatnih stopa pojedinih dijelova kamatno osjetljive aktive i pasive, poput različitih neparalelnih promjena kamatnih stopa na različite dijelove aktive i pasive, te različita vremena promjene kamatnih stopa.

U svrhu praćenja rizika promjene kamatnih stopa simulira se utjecaj ekstremnih paralelnih promjena kamatnih stopa na promjene kamatnih prihoda (+/- 250 bp) i na promjene ekonomske vrijednosti knjige Banke kroz različite scenarije kamatnih šokova.

Minimalno jednom godišnje Sektor upravljanja i kontrole rizika provodi stres testiranje cjelokupnog kreditnog portfelja Banke ili dijelova portfelja na način da se procjenjuje mogućnost pogoršanja naplativosti plasmana iz rizične skupine A primjenjujući različite pretpostavke na visinu B-C rizičnih skupina u ukupnom portfelju Banke, te utjecaj na dobit Banke, kapitalne zahtjeve odnosno adekvatnost regulatornog i internog kapitala Banke.

O rezultatima provedenog testa Sektor upravljanja i kontrole rizika izvještava Upravu Banke i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Stres test kod tržišnog rizika predstavlja simulaciju 'equity' odnosno 'trading' pozicije Banke u izvanrednim okolnostima. Stres test ukazuje na veličinu i mjeru tržišnog rizika zasnovanu na procjeni potencijalnih utjecaja različitih faktora rizika na financijsko stanje Banke u izvanrednim okolnostima, a obuhvaća procjenu utjecaja jednog određenog faktora rizika na financijsko stanje Banke pri čemu uzrok stresa nije identificiran. Stres test se zasniva na ekstremnoj dnevnoj promjeni vrijednosti svih financijskih instrumenata/udjela u portfelju Banke u iznosu od +/- 20% i utjecaj na financijsku poziciju i kapital Banke odnosno +/- 10% za portfelj državnih vrijednosnih papira.

Stres test izrađuje Sektor upravljanja i kontrole rizika minimalno jedanput godišnje, a po potrebi i češće i o rezultatima stres testa izvještava u okviru materijala za potrebe Odbora za upravljanje aktivom i pasivom.

Pored funkcije kontrole rizika, Banka je uspostavila i druge dvije kontrolne funkcije: funkciju praćenja usklađenosti Banke i funkciju unutarnje revizije. Funkcija unutarnje revizije ocjenjuje primjerenost uspostavljenog procesa upravljanja i kontrole rizika. Banka je također osnovala dvije posebne funkcije odnosno ureda u odnosu na sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma te informacijske sigurnosti.

Nadzorni odbor Banke daje suglasnost Upravi Banke na Strategiju, sve Politike i Pravilnike, predložene interne limite i iznose izloženosti veće od iznosa utvrđenog Odlukom Nadzornog odbora Banke, te organizacijsku strukturu Banke. Jednom godišnje revidiraju se svi akti vezani uz proces upravljanja rizicima čime se osigurava redovita provjera strategija i politikama upravljanja rizicima.

Uprava Banke osigurava uspostavljanje jasnih i dosljednih unutarnjih odnosa u vezi s odgovornošću za preuzimanje i upravljanje rizicima uključujući razgraničenja ovlasti i odgovornosti između Nadzornog odbora, Uprave, od nje imenovanih odbora i višeg rukovodstva, osiguranje odgovarajućeg broja kvalificiranih radnika sa stručnim znanjem i iskustvom u upravljanju svim značajnim rizicima kao i poslovima vrednovanja imovine, odobravanje i periodično (najmanje jednom godišnje) provjeravanje i usklađenje Strategije i politika preuzimanja i upravljanja rizicima, te uspostavu kulture rizika.

Više rukovodstvo Banke odgovorno je izravno Upravi Banke, osobito za provođenje Strategija, Politika, Pravilnika i ostalih internih akata Banke, za uspostavljanje i održavanje procesa upravljanja rizicima, za izradu uputa i smjernica za kvalitetnije obavljanje poslovnih aktivnosti iz kojih proizlaze izloženosti rizicima, za održavanje učinkovitosti unutarnjih kontrola ugrađenih u sustav upravljanja rizicima, te uspostavljanje odgovarajućih postupaka za procjenu utjecaja uvođenja novih proizvoda na izloženost Banke rizicima.

Temeljem poslovnih planova Banke, usvojenih od strane Uprave i Nadzornog odbora, Banka definira sklonost preuzimanja rizika i određivanje razine rizika kojeg smatra prihvatljivim.

Banka definira svoju sklonost preuzimanju rizika kroz ukupan limit za sve rizike u formi ukupnih internih kapitalnih zahtjeva, minimalne adekvatnosti regulatornog kapitala i propisane limite za određene rizike.

Za kreditni rizik sklonost preuzimanju rizika Banka definira u kategorijama maksimalne izloženosti prema jednoj odnosno grupi povezanih osoba i udjelu kreditnog portfelja Banke u ukupnim plasmanima Banke, maksimalnog udjela pojedinih vrsta kredita u kreditnom portfelju, a propisuje se Kreditnom politikom.

Za koncentracijski rizik sklonost preuzimanju rizika Banka definira u kategoriji maksimalne izloženosti Banke prema jednoj grani djelatnosti i udjelu hipotekarnih kredita u ukupnim kreditima, te HHI indeksa 50 odnosno 100 najvećih izloženosti, a propisuje se Kreditnom politikom.

Za tržišne rizike sklonost preuzimanju rizika Banka definira na slijedeći način:

- za valutni rizik, limitiranjem odnosa ukupne otvorene devizne pozicije Banke u odnosu na regulatorni kapital Banke, posebno za svaku značajniju valutu, a propisuje se Politikom upravljanja tržišnim rizikom ;
- Limit ulaganja u vlasničke vrijednosne papire u oba portfelja (za prodaju i za trgovanje) utvrđuje se u određenom postotnom iznosu regulatornog kapitala Banke, a propisuje se Pravilnikom o ulaganju u financijske instrumente
- Limit ulaganja u novčane fondove utvrđuje se u određenom postotnom iznosu regulatornog kapitala Banke, a propisuje se Pravilnikom o ulaganjima Banke u investicijske fondove,

Detaljnije strukturiranje limita za rizike ulaganja u financijske instrumente i investicijske fondove definira se posebnim aktima Banke i Pravilnikom o knjizi trgovanja.

Za rizik likvidnosti sklonost preuzimanja rizika definira se indikatorima likvidnosti kojima se postavljaju omjeri kako bi se ostvarila ciljana usklađenost strukture bilance i održavale određene rezerve likvidnosti, te visinom koeficijenta likvidnosne pokrivenosti (LCR) i koeficijenta neto stabilnih izvora financiranja (NSFR).

Za operativni rizik sklonost preuzimanja rizika definiran je u visini gubitka kojeg bi Banka pretrpjela uslijed događaja operativnog rizika uključujući i rezerviranja za sporove koji se vode protiv Banke, a koji se računa u visini 15% od ukupnih kapitalnih zahtjeva izračunatih jednostavnim pristupom izračuna kapitalnih zahtjeva.

Za kamatni rizik sklonost preuzimanja rizika definira se utvrđivanjem limita izloženosti riziku promjene kamatne stope u odnosu na promjenu neto kamatnog prihoda odnosno promjene ekonomske vrijednosti koja proizlazi kao rezultat različitih kamatnih šokova. Navedeni limiti određeni su Pravilnikom o upravljanju kamatnim rizikom u knjizi banke.

Za rizik ulaganja u nekretnine sklonost preuzimanja rizika definiran je kao omjer ukupnih ulaganja u materijalnu imovinu i regulatornog kapitala. Politikom ulaganja u kvalificirane udjele izvan financijskog sektora i materijalnu imovinu definiran je navedeni omjer.

Banka određuje namjeru prihvaćanja svih rizika na način da minimalna razina adekvatnosti regulatornog kapitala bude 0,70 postotnih bodova viša od zahtijevane stope koju odredi supervizor u postupku procjene rizičnosti poslovanja Banke (SREP stopa sa zaštitnim slojevima) odnosno da je iznos raspoloživog internog kapitala uvijek viši ili jednak potrebnim internim kapitalnim zahtjevima.

3.4. KONTROLNE FUNKCIJE

3.4.1. FUNKCIJA KONTROLE RIZIKA

CIJL FUNKCIJE KONTROLE RIZIKA

Funkcija kontrole rizika, uz funkciju praćenja usklađenosti i funkciju unutarnje revizije, sastavni je dio sustava unutarnjih kontrola Banke i ista ima za cilj osigurati usklađenost Banke sa Strategijom, Politikama i ostalim internim aktima o upravljanju rizicima, osigurava da Banka posluje u skladu s pravilima o upravljanju rizicima uključujući i rizike koji proizlaze iz makroekonomskog okruženja. Tijekom godine nije bilo promjena u osobi zaduženog za rad funkcije kontrole rizika.

ORGANIZACIJA – NEOVISNOST FUNKCIJE I RESURSI

Funkcija kontrole rizika organizirana je u Sektoru upravljanja i kontrole rizika. Sektor upravljanja i kontrole rizika zadužen je za identifikaciju, praćenje, mjerenje, kontrolu i upravljanje kao i izvještavanje svih relevantnih razina u Banci o svim rizicima kojima je Banka izložena u svojem poslovanju. Sektor upravljanja i kontrole rizika neovisan je o poslovnim procesima i aktivnostima u kojima rizik nastaje, odnosno koje nadzire i prati i nije direktno uključen u proces zauzimanja rizičnih pozicija koje kontrolira. U svom radu odgovoran je Upravi Banke. Direktor Sektora odgovoran je za rad funkcije kontrole rizika.

Tako ustrojena funkcija kontrole rizika ne smije biti dovedena u položaj sukoba interesa između svoje odgovornosti za poslove kontrole rizika i drugih odgovornosti.

Uprava Banke dužna je osigurati dostatan broj djelatnika i resursa za obavljanje poslova kontrole rizika, kako bi se pokrili svi značajni rizici kojima jest ili kojima bi Banka mogla biti izložena, vodeći računa o potrebnim kvalifikacijama, iskustvu i profesionalnim kvalitetama djelatnika, a koje se stječe stalnom i kontinuiranom edukacijom i usavršavanjem djelatnika koji rade na području kontrole rizika.

OVLASTI I DJELOKRUG FUNKCIJE KONTROLE RIZIKA

Funkcija kontrole rizika mora imati nesmetan i slobodan pristup svim relevantnim podacima i informacijama potrebnim za obavljanje svojih aktivnosti uz obvezu svih djelatnika Banke na suradnju i pružanje potrebnih informacija.

Funkcija kontrole rizika ima pravo izravnog obavještanja Nadzornog odbora Banke i drugih odgovarajućih odbora Banke.

ODNOS FUNKCIJE KONTROLE RIZIKA I OSTALIH KONTROLNIH FUNKCIJA

Funkcija kontrole rizika usko surađuje s ostalim kontrolnim funkcijama na način da zajednički sudjeluju kod izrade godišnjeg plana rada funkcije kontrole kako bi se obuhvatila sva značajna područja i kako bi se izbjegla mogućnost preklapanja pojedinih poslovnih aktivnosti ovih kontrolnih funkcija. Također, kontrolne funkcije se međusobno obavještavaju o nalazima relevantnim za praćenje rizika iz njihove nadležnosti.

ODNOS FUNKCIJE KONTROLE RIZIKA, VANJSKIH REVIZORA I SUPERVIZORA

Funkcija kontrole rizika surađuje i sa vanjskim revizorima odnosno supervizorima na način da na njihovo traženje ima ovlaštenje za dostavu traženih informacija i podataka uz istovremenu obvezu obavještanja Uprave Banke.

POSLOVI FUNKCIJE KONTROLE RIZIKA

Funkcija kontrole rizika dužna je osigurati neovisne informacije, analize i stručne prosudbe o izloženostima rizicima, savjetovati o prijedlozima i odlukama o rizicima koje donose poslovne linije ili organizacijske jedinice te izvještavati Upravu, Nadzorni ili drugi odgovarajući odbor o tome jesu li izloženosti rizicima i odluke o preuzimanju rizika u skladu sa sklonošću preuzimanju rizika i strategijom upravljanja rizicima koje je Banka usvojila.

U okviru funkcije kontrole rizika obavljaju se slijedeći poslovi:

- ▶ sudjelovanje u izradi i preispitivanju strategija i politika za upravljanje rizicima,
- ▶ sudjelovanje u donošenju svih značajnijih odluka povezanih s upravljanjem rizicima,
- ▶ analiza rizika prisutnih kod novih proizvoda ili usluga, provođenja značajnih promjena u postojećim proizvodima ili uslugama uključujući značajne promjene povezanih postupaka (npr. nove eksternalizacije) i sustava (npr. promjene u informacijskom sustavu), izvanredne transakcije, kao i ulazak na nova tržišta i trgovanje novim instrumentima.

Značajne promjene ili izvanredne transakcije su:

- spajanje, pripajanje, uključujući moguće posljedice provedbe nedovoljno temeljite dubinske analize kojom se nisu utvrdili svi rizici i obveze koji su nastali nakon spajanja ili pripajanja,
- osnivanje novih društava kćeri ili društava za posebne namjene,
- nove proizvode,
- promjene sustava i postupaka upravljanja rizicima i
- promjene u organizaciji kreditne institucije.

- ▶ analiza rizika koja uključuje utvrđivanje i mjerenje odnosno procjenjivanje rizika kojima jest ili kojima bi mogla biti izložena Banka u svojem poslovanju,
- ▶ sudjelovanje u izradi, primjeni i nadzoru nad metodama i modelima za upravljanje rizicima,
- ▶ davanje prijedloga i preporuka o poboljšanju sustava upravljanja rizicima,
- ▶ praćenje profila rizičnosti i analiza profila rizičnosti u odnosu na strateške ciljeve i sklonost preuzimanju rizika,
- ▶ provođenje testiranja otpornosti na stres,
- ▶ procjenjivanje mogućih načina smanjenja rizika,
- ▶ analiza kršenja sklonosti preuzimanju rizika uključujući prekoračenje limita, predlaganje mjera za njihovo ispravljanje te obavješćavanje predmetne poslovne jedinice, Uprave, Nadzornog odbora o kršenjima i mjerama,
- ▶ utvrđivanje i procjena rizika prisutnih u transakcijama s povezanim subjektima,
- ▶ analiza, praćenje i izvješćivanje o adekvatnosti internoga kapitala i interne likvidnosti te provjera strategija i postupaka ocjenjivanja potrebnoga internoga kapitala i interne likvidnosti,
- ▶ izvješćivanje Uprave, Nadzornog odbora i drugog odgovarajućeg odbora, te ostalih relevantnih osoba o upravljanju rizicima i
- ▶ provođenje ostalih provjera koje su potrebne za adekvatnu kontrolu rizika.

Na temelju procjene rizika odnosno procijenjenog profila rizičnosti Banke, nalaza iz prethodnih kontrola odnosno nalaza unutarnje i/ili vanjske revizije funkcija kontrole rizika izrađuje godišnji plan rada koji minimalno obuhvaća:

1. popis svih planiranih poslova kontrolne funkcije,
2. popis rizika i područja poslovanja koji će biti predmetom kontrole,
3. razdoblje u kojem će se planirani poslovi i kontrole obavljati.
4. Uprava banke, uz prethodnu suglasnost Nadzornog odbora prihvaća plan rada Funkcije kontrole rizika.

IZVJEŠTAVANJE UPRAVE I NADZORNOG ODBORA BANKE

Funkcija kontrole rizika dužna je sastavljati izvješće o radu. Izvješće o radu funkcije kontrole rizika dostavlja se polugodišnje Upravi, Nadzornom odboru i drugom odgovarajućem odboru Banke, te jednom godišnje Hrvatskoj narodnoj banci. Izvješća o radu dostavljaju se Hrvatskoj narodnoj banci do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu.

Izvješće o radu funkcije kontrole rizika sadržava najmanje:

1. izvješće o ostvarivanju godišnjeg plana rada,
2. popis svih obavljenih planiranih poslova,
3. popis svih obavljenih izvanrednih poslova,
4. popis planiranih, a neizvršenih poslova i razloge neizvršenja plana,
5. sažetak najvažnijih činjenica utvrđenih u obavljenim kontrolama, revizijama odnosno obavljenim ostalim poslovima,
6. opću ocjenu adekvatnosti i djelotvornosti sustava unutarnjih kontrola u područjima koja su bila predmetom kontrole,
7. opću ocjenu adekvatnosti i učinkovitosti sustava upravljanja pojedinim rizikom odnosno rizicima u kreditnoj instituciji
8. izvješće o izvršenju prijedloga, preporuka i mjera za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti te nedostataka i slabosti utvrđenih tijekom obavljenih kontrola i razloge njihova neizvršenja.

Funkcija kontrole rizika dužna je informirati Upravu, Nadzorni odbor ili drugi odgovarajući odbor o korištenim pretpostavkama u modelima i analizi rizika te o mogućim nedostacima modela i analize rizika. Funkcija kontrole rizika dužna je izvješćivati Upravu Banke o rezultatima planiranih stres testiranja na godišnjoj razini.

Uprava Banke periodično, a najmanje jedanput godišnje preispituje primjerenost postupaka, te djelotvornosti funkcije kontrole rizika, svoje zaključke dokumentira i o tome obavješćava Nadzorni odbor Banke.

U postupku preispitivanja primjerenosti postupaka i djelotvornosti Uprava Banke dužna je uzeti u obzir najmanje sljedeće:

- metodologiju rada,
- izvršenje plana rada,
- broj zaposlenika uključenih u obavljanje poslova,
- strukturu i sadržaj izvješća,
- nalaze do kojih je došla funkcija kontrole rizika u razdoblju za koje se obavlja preispitivanje primjerenosti postupaka i djelotvornosti,
- profil rizičnosti Banke,
- strategiju poslovanja i upravljanja rizicima, te
- druge kriterije i dokumentaciju za koje procijeni da imaju utjecaja na primjerenost postupaka i djelotvornost kontrolne funkcije.

3.4.2. FUNKCIJA PRAĆENJA USKLAĐENOSTI

Banka osigurava neovisnost kontrolne funkcije praćenja usklađenosti te je organizacijski stavlja u zaseban Ured za praćenje usklađenosti. Tijekom 2023. godine Funkcija praćenja usklađenosti unutar Ureda za praćenja usklađenosti i dalje zapošljavala jednog radnika (Voditelja Ureda za praćenje usklađenosti).

Poslovi i metodologija rada funkcije praćenja usklađenosti Banke propisani su Pravilnikom o upravljanju rizikom usklađenosti od 30.12.2022. i Metodologijom provođenja kontrole i procjene rizika usklađenosti od 30.12.2022. godine.

Voditelj ima pristup svim poslovnim linijama i organizacijskim dijelovima koje nadgleda i neovisan je od njih, aktivno surađuje s drugim kontrolnim i ostalim posebnim funkcijama Banke. Voditelj Ureda za praćenje usklađenosti ima sljedeće ovlasti i funkcije:

1. nadzire i koordinira provođenje kontrolne funkcije praćenja usklađenosti Banke,
2. nadzire rad zaposlenika Banke u pogledu rizika usklađenosti,
3. posredno nadzire rad pružatelja usluga koje direktno sudjeluju u aktivnostima i procesima Banke, odnosno isporučuju proizvode ili sustave koje Banka koristi, putem osoba odgovornih za poslovne odnose s takvim pružateljima usluga,
4. odgovornost za ažurnu pripremu pologodišnjih izvještaja te za procjenu primjerenosti upravljanja rizikom usklađenosti,
5. obavljanje drugih poslova predviđenih Pravilnikom o upravljanju rizikom usklađenosti Banke.

Među poslove Voditelja Ureda za praćenje usklađenosti ubrajaju se, između ostalih, i:

1. procjena adekvatnosti i učinkovitosti mjera i aktivnosti za identifikaciju i procjenu rizika usklađenosti kojem je banka (ili bi mogla biti) izložena,
2. upravljanje i odgovaranje za provedbu internih akata za praćenje rizika usklađenosti,
3. provjera provode li se ispravno politike, procesi i postupci koje je Banka utvrdila,
4. savjetovanje Uprave i drugih odgovornih osoba sa svrhom postizanja usklađenosti,
5. procjenu učinaka koje će na poslovanje Banke imati izmjene relevantnih propisa,
6. provjeru usklađenosti novih usluga ili proizvoda s pravnim izvorima,
7. suradnja i razmjena informacija s funkcijom kontrole rizika vezano uz rizik usklađenosti,
8. izvještavanje i preporučivanje Upravi i/ili Nadzornom odboru,
9. edukacija sebe i zaposlenika,
10. drugi poslovi koji su uređeni zasebnim aktima.

Plan rada funkcije praćenja usklađenosti

Voditelj Ureda praćenja usklađenosti provodi program usklađenosti izvršenjem Godišnjeg plana rada. Godišnji plan rada za 2023. godinu izrađen je na temelju dokumentirane procjene rizika, a Uprava Banke usvojila ga je 18. ožujka 2023. godine.

Godišnji plan rada obuhvaća:

1. cilj Plana;
2. odnos s drugim kontrolnim odnosno posebnim funkcijama Banke;
3. popis svih planiranih poslova,
4. popis rizika koji će se kontrolirati;
5. popis poslovnih područja koja će se kontrolirati;
6. kalkulaciju kapaciteta Funkcije praćenja usklađenosti;
7. identifikaciju rizika;
8. razdoblje u kojem će se planirani poslovi i kontrole obavljati.
9. ostalo.

Prilog Planu je operativni plan rada s popisima područja s aktivnostima, poslovnim područjima i rokovima izvršenja.

Planom rada Funkcije praćenja usklađenosti, od značajnih regulatornih tema, su izdvojeni:

- Kontrola implementacije i usklađenosti poslovanja Banke sa Zakonom o euru
- Kontrola implementacije Smjernica EBA/GL/2022/05 od 14.06.2022. godine o politikama i postupcima povezanim sa upravljanjem usklađenosti te o ulozima i odgovornostima službenika za usklađenost u području SPNFT-a i izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma NN 151/2022
- Kontrola usklađenja internog akta Politika za promicanje raznolikosti upravljačkog tijela sa člankom 25. Odluke o procjeni primjerenosti predsjednika uprave, člana uprave, člana nadzornog odbora i nositelja ključne funkcije u kreditnoj instituciji NN 20/2021
- Kontrola usklađenosti internih akata i zakonodavnog okvira iz područja Zaštite na radu
- Kontrola implementacije Odluke o primjerenom upravljanju informacijskim sustavom NN 110/2022

Izveštaji funkcije praćenja usklađenosti

Voditelj Ureda praćenja usklađenosti sastavlja polugodišnja izvješća o radu te ih dostavlja Upravi i Nadzornom odboru koji se istima koriste za preispitivanje primjerenosti postupaka i djelotvornost Funkcije praćenja usklađenosti odnosno nadziru upravljanje rizikom usklađenosti.

Izvešće o radu minimalno sadrži:

1. predmet i obuhvat obavljene kontrole;
2. izvješće o ostvarivanju Plana; a što uključuje popis svih obavljenih planiranih poslova, popis svih obavljenih izvanrednih poslova te popis planiranih, a neizvršenih poslova i razloge neizvršenja plana; sažetak najvažnijih činjenica utvrđenih tijekom obavljanja poslova praćenja usklađenosti;
3. nezakonitosti i nepravilnosti te nedostatke i slabosti utvrđene tijekom obavljanja poslova praćenja usklađenosti;
4. izvješće o izvršenju prijedloga i preporuka za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti te nedostataka i slabosti utvrđenih tijekom obavljanja poslova praćenja usklađenosti;
5. informacije o provedenoj provjeri usklađenosti novih usluga i novih proizvoda ako do njih dođe;
6. pregled najavljenih i analiziranih pravnih izvora za predmetnu godinu;
7. opću ocjenu adekvatnosti i djelotvornosti sustava unutarnjih kontrola u područjima koja su bila predmetom kontrole i revizije,
8. opću ocjenu adekvatnosti i učinkovitosti sustava upravljanja pojedinim rizikom odnosno svim rizicima u kreditnoj instituciji i
9. ocjenu usklađenosti Banke.

Na temelju izvješća Uprava je dužna, najmanje jedanput godišnje, preispitati politike, procedure, pravila i postupanja Banke koja se odnosi na usklađenost i njezino kontinuirano provođenje kako bi procijenila opseg u kojemu Banka djelotvorno upravlja svojim rizikom usklađenosti. Funkcija praćenja usklađenosti dužna je svoja izvješća dostaviti Upravi i Nadzornom odboru polugodišnje te jednom godišnje Hrvatskoj narodnoj banci. Izvješća potpisuje Voditelj Ureda praćenja usklađenosti. Banka je dužna izvješća dostaviti jednom godišnje Hrvatskoj narodnoj banci do 31.03. tekuće godine za prethodnu godinu.

Operativna izvješća

Voditelj Ureda praćenja usklađenosti izrađuje i operativna izvješća u pogledu područja čiju usklađenost temeljem Godišnjeg plana analizira.

Operativno izvješće sadrži:

1. predmet i obuhvat kontrole,
2. nezakonitosti i nepoštivanje politika i postupaka Banke ako su utvrđene,
3. ocjenu usklađenosti s pravnim izvorima,
4. prijedloge, preporuke i rokove za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti te
5. osobe zadužene za izvršenje istih,
6. provedenu provjeru usklađenosti novih proizvoda i novih postupaka s propisima, internim
7. aktima, standardima i kodeksima te procjenu da navedeno utječe na izloženosti Banke rizicima, ako je to pitanje predmet procjene,
8. drugo.

3.4.3. FUNKCIJA UNUTARNJE REVIZIJE

Unutarnja revizija je neovisna i objektivna kontrolna funkcija Banke koja obavlja nadzor nad cjelokupnim poslovanjem te svojim preporukama i sugestijama pridonosi sigurnosti i unaprjeđenju poslovanja Banke u cjelini. Sustavnim pristupom u procjenjivanju i povećanju učinkovitosti procesa upravljanja rizicima, unutarnjih kontrola i procesa korporativnog upravljanja, pomaže Banci u ostvarenju njezinih ciljeva.

Ured unutarnje revizije je prema Pravilniku o organizaciji smješten kao samostalna organizacijska jedinica Banke, koja je funkcionalno i organizacijski neovisna o aktivnostima koje revidira, kao i o ostalim organizacijskim dijelovima Banke. Osobe koje obavljaju poslove unutarnje revizije ne smiju obavljati druge poslove u Banci.

Kontrolna funkcija unutarnje revizije funkcionalno je odgovorna Revizorskom odnosno Nadzornom odboru, a operativno Upravi Banke.

Poslovanje funkcije unutarnje revizije uređeno je Pravilnikom o radu unutarnjoj reviziji te Metodologijom rada unutarnje revizije.

Tijekom 2023. godine poslove unutarnje revizije obavljali su voditelj Ureda unutarnje revizije i 2 revizora, od kojih je jedan revizor raskinuo radni odnos s Bankom u drugoj polovini godine.

Za obavljanje revizija informacijskog sustava Banka je eksternalizirala usluge revizije informacijskog sustava.

Unutarnja revizija tijekom 2023. godine obavljala je aktivnosti prema usvojenom Godišnjem planu rada unutarnje revizije izrađenom temeljem procjene rizika pojedinog područja poslovanja za koji je tijekom godine usvojen Rebalans. Temeljem

Godišnjeg plana rada i Rebalansa Godišnjeg plana rada Unutarnja revizija izrađuje kvartalne operativne planove rada te za svako planirano poslovno područje izrađuje revizijski program po kojem se provodi unutarnja revizija poslovnog područja.

Ured unutarnje revizije sastavlja izvješće o svakoj obavljenoj reviziji koje dostavlja Revizorskom odnosno Nadzornom odboru, Upravi Banke i odgovornim osobama organizacijskog djela u čijoj su nadležnosti područja poslovanja koja su bila predmet revizije. Izvješća potpisuje unutarnji revizor odnosno revizor koji obavlja eksternalizirane poslove unutarnje revizije informacijskog sustava i voditelj Ureda unutarnje revizije kao odgovorna osoba za rad Ureda unutarnje revizije.

U sklopu izvješća o obavljenoj reviziji ocjenjuju se adekvatnost i djelotvornost sustava unutarnjih kontrola i upravljanja rizicima, pri čemu se ocjene donose na osnovu provjera provedenih tijekom revizije i ustanovljenih rizika u revidiranom području. U procjeni rizičnosti svakog područja definirani su osnovni kriteriji koji su razmatrani po područjima, a kod svakog kriterija je procjenjivano postojanje sustava unutarnjih kontrola i upravljanje rizicima davanjem opisnih ocjena: zadovoljavajuće, uglavnom zadovoljavajuće i nezadovoljavajuće.

Izvješća o radu dostavljaju se tromjesečno, polugodišnje i godišnje Upravi, Revizorskom i Nadzornom odboru te jednom godišnje za prethodnu godinu dostavljaju se Hrvatskoj narodnoj banci najkasnije do 31.03. tekuće godine. Izvješće o radu potpisuje voditelj Ureda unutarnje revizije kao odgovorna osoba za rad unutarnje revizije.

Voditeljica Ureda unutarnje revizije tijekom 2023. godine podnijela je 20 pojedinačnih operativnih izvješća o svakoj obavljenoj reviziji što uključuje i provedene IT revizije i izrađena su 4 kvartalna izvješća o radu koja su se odnosila na 4Q 2022. i 1Q, 2Q, 3Q 2023. godine.

3.5. KREDITNI RIZIK I RAZRJEĐIVAČKI RIZIK

Kreditni rizik je rizik gubitka zbog neispunjavanja dužnikove novčane obveze prema Banci. Kreditni rizik je opasnost da se uložena sredstva neće vratiti, da se neće vratiti u cijelosti, odnosno da se neće vratiti planiranom dinamikom. U okviru kreditnog rizika Banka promatra valutno-inducirani kreditni rizik, kreditni rizik druge ugovorne strane, rezidualni rizik, razrjeđivački rizik, rizik države i rizik koncentracije. Kreditni rizik je primarno i najznačajniji rizik u poslovanju Banke.

Banka primjenjuje standardizirani pristup mjerenju kreditnog rizika u skladu s odredbama Uredbe (EU) br. 575/2013.

Kako bi preuzeti kreditni rizik koji proizlazi iz kreditnog poslovanja bio optimiziran, odnosno prihvatljiv i u skladu sa sklonošću Banke preuzimanju kreditnih rizika, uspostavljen je sustav upravljanja kreditnim rizikom, utvrđivanjem i definiranjem mjera upravljanja kreditnim rizikom kroz:

- ▶ uspostavu i izgradnju organizacijske strukture Banke na način da je funkcija ugovaranja razdvojena operativno i organizacijski od funkcije podrške i funkcije kontrole rizika,
- ▶ uspostavu jedinstvenog sustava za utvrđivanje kreditne sposobnosti korisnika plasmana,
- ▶ uspostavu pravila i nadležnosti u procesu odobravanja plasmana,
- ▶ uspostavu sustava evidentiranja i praćenja instrumenata osiguranja,
- ▶ uspostavu sustava klasifikacije izloženosti u odgovarajuće rizične skupine za koje se formiraju adekvatne rezerve koje proizlaze iz kreditnog rizika,
- ▶ uspostavu sustava praćenja poslovanja dužnika, kreditne sposobnosti i praćenje kvalitete i vrijednosti instrumenata osiguranja tijekom cijelog trajanja ugovornog odnosa s klijentom,
- ▶ uspostavu sustava ranog praćenja povećanog kreditnog rizika temeljem „znakova ranog upozorenja“.

Kontrolu kreditnog rizika obavlja Sektor upravljanja i kontrole rizika kroz:

- ▶ Sudjelovanje u kreditnom procesu prilikom izrade analiza i davanja mišljenja o prihvatljivosti i ocjeni plasmana Banke,
- ▶ Praćenje povećanog kreditnog rizika u tijeku otplate plasmana i izvještavanje o istom u svrhu ranog otkrivanja povećanog kreditnog rizika, a sve u skladu s Pravilnikom o ranom praćenju kreditnog rizika,
- ▶ Praćenje kretanja vrijednosti kolaterala po plasmanima,
- ▶ Izradu godišnjeg rejtinga za sve klijente Banke i nadležnost nad verifikacijom modela za procjenu,
- ▶ Nadležnost za naplatu loših plasmana u suradnji sa Sektorom pravnih poslova,
- ▶ Proces procjene kvalitete izloženosti odnosno klasifikacije izloženosti u rizične skupine u skladu s Pravilnikom o klasifikaciji izloženosti u rizične skupine i načinu utvrđivanja kreditnih gubitaka,
- ▶ Redovito praćenje i procjenjivanje kreditnog rizika na nivou kreditnog portfelja Banke,
- ▶ Uspostavu i praćenje limita koncentracije ukupnog portfelja Banke prema pojedinim gospodarskim sektorima,
- ▶ Kontrolu velikih izloženosti i praćenje grupa povezanih osoba,
- ▶ Izradu stres testova za kreditni rizik,
- ▶ Upravljačko izvještavanje (praćenje distribucije plasmana po rizičnim skupinama, internim rejting klasama i sl.)
- ▶ Izradu metodologije za izračun ECL za izloženosti rizične skupine A1 (stage 1) i A2 (stage 2)

Uloge i odgovornosti u ključnim procesima sustava za upravljanje kreditnim rizikom dodijeljene su organizacijskim jedinicama

Banke na način opisan u nastavku.

Kroz funkciju ugovaranja plasmana:

1. Sektor gospodarstva
2. Sektor stanovništva i transakcijskog poslovanja
3. Sektor upravljanja regijama / regije
4. Sektor riznice

Kroz funkciju praćenja:

1. Sektor gospodarstva
2. Sektor stanovništva i transakcijskog poslovanja
3. Sektor upravljanja regijama / regije
4. Sektor riznice
5. Sektor upravljanja i kontrole rizika

Kroz funkciju kontrole:

1. Sektor upravljanja i kontrole rizika
2. Sektor pravnih poslova – po potrebi

Kroz funkciju evidentiranja:

1. Sektor računovodstva i operativnih poslova

Kroz funkciju izvješćivanja:

1. Sektor upravljanja i kontrole rizika – izvješćivanje Nadzornog odbora, Uprave Banke i drugih relevantnih osoba u Banci o izloženosti Banke kreditnim rizicima, te ad hoc izvješća za potrebe Hrvatske narodne banke
2. Sektor računovodstva i operativnih poslova – izrada Nadzornih i drugih izvješća za potrebe regulative

Odluke o odobrenju plasmana donose Ovlaštene osobe, Kreditni odbor Banke i Uprava Banke temeljem ovlasti propisanih internim aktima Banke, a koja pored visine plasmana uvažavaju i rizičnost klijenta.

Mjerenje odnosno procjena izloženosti kreditnom riziku provodi se od strane Sektora upravljanja i kontrole rizika na način da se provodi analiza kreditnog portfelja koja obuhvaća analizu strukture i kvalitete cjelokupnog kreditnog portfelja Banke i provodi se tromjesečno, a po potrebi i češće. Analiza cjelokupnog kreditnog portfelja Banke i njegove kvalitete analizira se kroz praćenje kretanja udjela ukupnih kredita u ukupnoj imovini Banke, indikatora kvalitete kreditnog portfelja, analizu koncentracijskog rizika sadržanog u kreditnom portfelju, kao i ocjenu kretanja kvalitete kreditnog portfelja u budućnosti.

Koncentracijski rizik prati se na način da se promatra sektorska i geografska diverzifikacija portfelja Banke, te kretanje Velikih izloženosti Banke. Minimalno jednom godišnje provodi se stres test kreditnog rizika.

Kvaliteta kreditnog portfelja provodi se analizom i praćenjem temeljnih indikatora:

- ▶ Udio ukupnih plasmana raspoređenih u rizične skupine B i C u odnosu na ukupni iznos plasmana,
- ▶ Udio ispravaka vrijednosti i formiranih rezervi za problematične plasmane u odnosu na iznos plasmana raspoređenih u rizične skupine B i C,
- ▶ Udio ispravaka vrijednosti i formiranih rezervi za problematične plasmane i izdvojene opće rezerve u odnosu na ukupan iznos plasmana,
- ▶ Udio izdvojenih i općih rezervi uvećanih za vrijednosti prvorazrednih i primjerenih kolaterala po plasmanima u rizičnoj skupini B i C u odnosu na ukupan iznos plasmana raspoređenih u te skupine,
- ▶ Pokrivenost ukupnih plasmana instrumentima osiguranja,
- ▶ Kretanje promjene rizikom ponderirane aktive i ukupne aktive,
- ▶ Udio i kretanje izloženosti klasificiranih u A2 rizičnu podskupinu

Obzirom da je Banka uspostavila i sustav procjene godišnjeg rejtinga klijenata, praćenje kvalitete kreditnog portfelja prati se i kroz kretanje distribucije klijenata po rejting klasama i rasporedu kreditnog portfelja Banke po rejting klasama klijenata, ali i prema kvaliteti kolaterala.

Analiza cjelokupnog portfelja podrazumijeva i analizu urednosti u podmirivanju obveza u Banci i pregled blokada računa pravnih osoba koje se prate na dnevnoj osnovi.

Primarna kontrola kreditnog rizika neovisna su mišljenja Sektora upravljanja i kontrole rizika na pojedinačne kreditne zahtjeve i proizvode Banke u fazi odobravanja plasmana. Kod odobravanja plasmana Sektor upravljanja i kontrole rizika provodi postupak utvrđivanja godišnjeg rejtinga klijenta, postupak procjene kreditne sposobnosti klijenta, ocjenu primjerenosti kolaterala, postupak ocjene plasmana s mišljenjem o prihvatljivosti plasmana.

U cilju ovladavanja kreditnim rizikom dodatno je uspostavljena kontrola kroz sustav indikatora ranog upozorenja kako bi se na vrijeme otkrili elementi povećanog kreditnog rizika. Cilj je, kroz pravovremenu identifikaciju potencijalno rizičnih klijenata

(W klijenti) temeljem „znakova ranog upozorenja“, poduzimanje pravovremenih akcija i radnji kako bi se smanjili potencijalni dodatni troškovi za Banku temeljem ispravaka vrijednosti po takvim klijentima i plasmanima, a istovremeno spriječilo pogoršanje kvalitete kreditnog portfelja Banke.

Temeljem rezultata dobivenih analizom cjelokupnog kreditnog portfelja Banke, Sektor upravljanja i kontrole rizika radi izvještaj za Upravu Banke i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, te predlaže odgovarajuće mjere za pravovremeno smanjenje kreditnog rizika na prihvatljivu razinu definiranu Strategijom upravljanja rizicima ili Kreditnom politikom Banke ako postoje uočena odstupanja. Za sve iznimke od propisanih uvjeta odobravanja plasmana potrebna je suglasnost Uprave Banke. Za odobrenje izloženosti iznad određenog iznosa utvrđenog Statutom Banke potrebna je suglasnost Nadzornog odbora Banke.

Banka odobrava plasmane uzimajući u obzir bonitet klijenta i kreditnu sposobnost u odnosu na uvjete traženog plasmana, te kvalitetu, utrživost, raspoloživost i vrijednost instrumenata osiguranja odnosno prihvatljivost ponuđenih instrumenata osiguranja u odnosu na bonitet klijenta i uvjete traženog plasmana.

U cilju smanjenja izloženosti rizicima koji proizlaze iz kreditnog poslovanja Banka kod odobrenja plasmana koristi različite tehnike zaštite koje su opisane u odjeljku o tehnikama smanjenja kreditnog rizika. Banka je Kreditnom politikom propisala i odgovarajuće limite u kreditnom poslovanju koji se odnose na maksimalnu visinu kreditnog portfelja u ukupnim plasmanima Banke, odnosno maksimalnim izloženostima prema istoj grani djelatnosti.

Tijekom korištenja i otplate plasmana Banka prati poslovanje klijenta, kreditnu sposobnost, urednost u podmirenju obveza prema Banci i ostalim vjerovnicima, te kakvoću, odnosno eventualnu promjenu vrijednosti i utrživosti instrumenata osiguranja. Internim aktima Banke određeni su i konverzijski faktori za pojedinu vrstu kolaterala kojim se konvertira tržišna vrijednost istog kako bi se došlo do vrijednosti koju Banka priznaje u svrhu određivanja pokrivenosti plasmana.

Kod odobrenih namjenskih plasmana Banka prati namjensko korištenje plasiranih sredstava.

U svrhu procjenjivanja kreditnog rizika i s njime povezanim očekivanim gubicima, uspostavljen je proces klasifikacije izloženosti u skupine prema nadoknadivosti. Proces se temelji na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijima uzimajući u obzir karakteristike izloženosti, dužnika i kreditne zaštite.

Temeljem klasifikacije izloženosti i procjene očekivanih gubitaka, provode se umanjenja vrijednosti za bilančne stavke i rezerviranja za rizične vanbilančne stavke sukladno MSFI 9 – od 01.01.2018., te relevantnim odlukama Hrvatske narodne banke.

Ured unutarnje revizije kroz svoje operativne poslove revidira i prati funkcioniranje kreditnog procesa i uspostavljenih kontrolnih mehanizama, a funkcija usklađenosti provodi kontrolu usklađenosti kreditnog procesa sa internim i regulatornim zahtjevima.

3.6. TRŽIŠNI RIZIK

Tržišni rizik predstavlja potencijalni učinak koji vanjski utjecaji imaju na vrijednost aktive, pasive i izvanbilančne pozicije Banke, a uzrokuju ga promjene cijena odnosno kretanja na financijskim tržištima.

U okviru tržišnog rizika Banka promatra i:

- ▶ Valutni rizik - rizik potencijalnog gubitka koji Banka može pretrpjeti na pozicijama iskazanim u stranoj valuti i derivatima vezanim uz kupnju ili prodaju financijske imovine iskazane u stranoj valuti uslijed promjene međuvalutnih tečajeva.
- ▶ Robni rizik - rizik gubitka koji proizlazi iz promjene cijene robe
- ▶ Pozicijski rizik - jest rizik gubitka koji proizlazi iz promjene cijene financijskog instrumenta ili kod izvedenoga financijskog instrumenta, promjena cijene odnosno varijable.

Sektor upravljanja i kontrole rizika odgovoran je za upravljanje i kontrolu tržišnih rizika.

Vrednovanje pozicija financijskih instrumenata u nadležnosti je Sektora upravljanja i kontrole rizika odnosno Sektora računovodstva i operativnih poslova.

Uspostavom sustava internih limita Banka je odredila svoju sklonost preuzimanju tržišnih rizika, posebno za izloženost valutnom riziku, a posebno za pozicijske rizike koji proizlaze s osnove ulaganja u financijske instrumente. Limite ograničenja na prijedlog Sektora upravljanja i kontrole rizika donosi Uprava Banke uz suglasnost Nadzornog odbora.

Banka je internim aktima definirala metodologiju mjerenja odnosno procjenjivanja tržišnih rizika, te je donijela i usvojila i druge interne akte kojima je propisala uspostavu sustava limita. Sektor upravljanja i kontrole rizika na dnevnoj osnovi provodi kontrolu postavljenih limita, te minimalno tromjesečno priprema podatke o izloženosti tržišnom riziku, provedenim stres testiranjima i podatke o poštivanju limita za potrebe Odbora za upravljanje aktivom i pasivom. U slučaju prekoračenja postavljenih internih limita, Sektor upravljanja i kontrole rizika bez odlaganja obavještava Sektor riznice i Upravu Banke. Sektor riznice dužan je pismeno se očitovati o prekoračenju u kojem navodi iznose prekoračenja, razloge iz kojih je nastalo prekoračenje i prijedlog mjera odnosno aktivnosti za svođenje pozicije u dozvoljene limite. Očitovanje se dostavlja Upravi Banke i Sektoru upravljanja i kontrole rizika isti dan kad je utvrđeno prekoračenje. Svako odstupanje od postavljenih limita moguće je jedino uz suglasnost Uprave Banke.

Sektor riznice na dnevnoj bazi izvještava Upravu Banke o vrijednosti svih financijskih instrumenata u portfelju Banke, kao i rezultatima ostvarenih s osnove trgovanja financijskim instrumentima. Banka je postavila pravila kod upravljanja tržišnim rizicima na način da je kod organizacijskih zahtjeva, a koji se odnose na ugovaranje transakcija osigurala jasnu operativnu razdvojenost funkcije ugovaranja transakcija od funkcije pozadinskih poslova. Kod ugovaranja transakcija, a prije samog zaključenja pojedine transakcije, osigurava se usuglašenost svih bitnih elemenata transakcije između ugovornih strana. Odlukom o ovlastima i limitima u poslovanju Sektora riznice Banka definira radnike ovlaštene za ugovaranje pojedinih transakcija, vrstu i veličinu transakcije koju pojedini radnik može ugovoriti, način ugovaranja transakcija i izvještavanje o tako ugovorenim transakcijama. Kod ugovaranja transakcija, a prije samog zaključenja pojedine transakcije, osigurava se usuglašenost svih bitnih elemenata transakcije između ugovornih strana. Za sve značajnije transakcije koje nisu ugovorene prema tržišnim uvjetima i važećim internim aktima Banke, koji se odnose na predmetno poslovanje, radnici Banke koji ugovaraju takvu transakciju dužni su prethodno ishoditi Odluku ili odobrenje Uprave Banke za odstupanje uvjeta transakcija od tržišnih uvjeta i važećih internih akata.

Banka je svojim internim aktima ograničila maksimalnu visinu Knjige trgovanja koja u svakom trenutku mora biti manja od 5% ukupnih poslova Banke. Banka tijekom 2023. godine nije imala aktivnih stavki u Knjizi trgovanja, kao niti dulji niz godina, niti izražava namjeru iskazivanja značajnijih pozicija za trgovanje.

Sektor upravljanja i kontrole rizika dnevno prati postavljene limite na otvorenu poziciju Banke. Banka ne trguje složenim ni izvedenim financijskim instrumentima za vlastiti račun. U slučaju da Banka namjerava uvesti neki novi proizvod potrebno je proći sve korake za procjenu rizika kod uvođenja takvog proizvoda.

Strateška odrednica Banke jest da se ne izlaže u većim iznosima ulaganjima u korporativne obveznice, već se provodi politika ulaganja primarno u državne vrijednosne papire za koji postoji aktivno i razvijeno visokolikvidno tržište bez značajnijih fluktuacija u cijenama, a kako bi iste mogle koristiti kao prvoklasne rezerve likvidnosti.

3.7. OPERATIVNI RIZIK

Operativni rizik je rizik gubitka koji proizlazi iz neadekvatnih ili neuspjelih unutarnjih procesa, ljudi i sustava ili iz vanjskih događaja, uključujući pravni rizik.

Obzirom da operativni rizik, prema svojoj definiciji, nije centraliziran na jednoj organizacijskoj ili hijerarhijskoj razini, nego je distribuiran kroz cijelu Banku, sustav za njegovo upravljanje također obuhvaća sveukupno poslovanje Banke. Upravljanje operativnim rizikom dio je odgovornosti svih rukovoditelja Banke unutar njihove poslovne domene.

Posebna odgovornost rukovoditelja svih organizacijskih dijelova Banke odnosi se na predlaganje mjera Upravi Banke koje je potrebno poduzeti u cilju izbjegavanja, smanjenja, prijenosa ili prihvaćanja operativnih rizika identificiranih u organizacijskim dijelovima koji su u njihovoj nadležnosti, a za koje se ustanovi da nose visok rizik za Banku.

Uprava Banke kontinuirano donosi odluke kojima se izbjegava i/ili umanjuje operativni rizik. Izloženost pojedinog procesa i Banke u cjelini operativnom riziku procjenjuje se pomoću Mape operativnog rizika, a u domeni je Sektora upravljanja i kontrole rizika. Mapa operativnog rizika postupak je ocjenjivanja rizičnosti različitih uzroka operativnog rizika vezanih uz poslovne funkcije/procese u odnosu na vrste događaja operativnog rizika. Obvezu sudjelovanja u izradi Mape operativnog rizika imaju svi organizacijski dijelovi Banke. Nakon provedene radionice izrade Mape operativnih rizika Sektor upravljanja i kontrole rizika predlaže Upravi Banke radnje i mjere za otklanjanje uočenih slabosti.

U cilju primjerenog upravljanja operativnim rizikom Banka osigurava sljedeće:

- ▶ primjerenog upravljanje informacijskim sustavom i rizikom informacijskog sustava kroz funkciju Specijalista za sigurnost informacijskog sustava i kroz Odbor za upravljanje informacijskim sustavom i kontinuitetom poslovanja,
- ▶ primjerenog upravljanje rizicima povezanim s eksternalizacijom,
- ▶ primjerenog upravljanje rizikom usklađenosti kroz funkciju za usklađenost i primjerenog upravljanje pravnim rizikom koji je uključen u definiciju operativnog rizika,
- ▶ primjerenog upravljanje kontinuitetom poslovanja kroz Odbor za upravljanje informacijskim sustavom i kontinuitetom poslovanja i Planove kontinuiteta poslovanja za definirane poslovno kritične aktivnosti
- ▶ uspostavu primjerenog sustava za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma,
- ▶ primjerenog upravljanje rizikom poslovnih promjena- novih proizvoda, aktivnosti, procesa, sustava, primjerenog upravljanje rizikom novih projekata.

Banka je uspostavila i implementirala aplikativnu podršku u procesu evidentiranja događaja operativnog rizika, koja je osnova za stvaranje baze evidentiranih događaja operativnog rizika.

Banka upravlja operativnim rizikom putem kontrole, prihvaćanja, prenošenja na treće osobe ili izbjegavanjem operativnog rizika.

Odluka o načinu upravljanja pojedinim identificiranim operativnim rizikom donosi se na temelju podataka o stvarnoj i/ili potencijalnoj šteti koju identificirani operativni rizik uzrokuje (može uzrokovati), troškovima implementacije kontrola ili prijenosa na treće osobe, te gubitka potencijalnih prihoda u slučaju izbjegavanja operativnog rizika prestankom obavljanja aktivnosti.

Za operativni rizik kojem je izložena u svom poslovanju, odnosno za izračun kapitalnih zahtjeva za operativni rizik, Banka koristi Jednostavni pristup mjerenja-metodologija relevantnog pokazatelja u skladu s člancima 315. odnosno 316. Uredbe (EU) 575/2013.

3.8. RIZIK LIKVIDNOSTI

Rizik likvidnosti je rizik gubitka koji proizlazi iz postojeće ili očekivane nemogućnosti kreditne institucije da podmiri svoje novčane obveze o dospijeću.

Banka Politikom upravljanja likvidnošću i rizikom likvidnosti definira preuzimanje i upravljanje likvidnošću i rizikom likvidnosti, sklonost preuzimanju određene razine rizika likvidnosti, uključujući izvještavanje o istom. Politika definira kvalitativne i kvantitativne metode upravljanja rizikom likvidnosti koje obuhvaćaju i korporativno upravljanje, postupke unutarnjih kontrola, sustav upravljanja informacijama i ostale komponente bitne za upravljanje rizikom likvidnosti, kao i mehanizam raspodjele za sve značajne poslovne aktivnosti u skladu s vrstom, opsegom i složenošću svojeg poslovanja.

Upravljanje rizikom likvidnosti primjenjuje se na poslovanje organizacijskih jedinica Banke koje u svom poslovanju utječu na razinu sredstava likvidnosti, te specifično na Sektor riznice koji sredstvima likvidnosti upravlja, kao i na Sektor upravljanja i kontrole rizika u funkciji kontrole rizika. Odgovorno tijelo za dnevno upravljanje likvidnošću Banke u cjelini je Odbor za likvidnost. Odbor za likvidnost zadužen je za održavanje optimalne likvidnosti kroz upravljanje rizikom likvidnosti.

Odbor za likvidnost čine sljedeći članovi:

1. Predsjednik Uprave - predsjednik Odbora,
2. Član Uprave – zamjenik predsjednika Odbora,
3. Direktor Sektora riznice – član Odbora,
4. Direktor Sektora gospodarstva - član Odbora,
5. Direktor Sektora stanovništva i transakcijskog poslovanja - član Odbora,

Zaduženja Odbora:

1. Provedba Politike upravljanja likvidnošću i rizikom likvidnosti,
2. Provođenje strategije prihvatljive izloženosti riziku likvidnosti,
3. Upravljanje rizikom likvidnosti po pojedinim valutama,
4. Održavanje rezervi domicilne i devizne likvidnosti,
5. Određivanje i kontinuirano revidiranje limita za upravljanje rizikom likvidnosti Banke u skladu sa prihvatljivom razinom izloženosti riziku likvidnosti, te opsegom i složenošću poslovnih aktivnosti Banke,
6. Praćenje i nadziranje zaštitnog sloja likvidnosti, te nadziranje opterećene imovine,
7. Određivanje i provođenje strategije potencijalnog opterećenja imovine u slučajevima raznih stresnih situacija.

Operativni zadaci Odbora podrazumijevaju:

1. donošenje planova likvidnosti i praćenje ostvarenja planova,
2. prognoze budućih događaja i scenariji rješavanja nepovoljnih situacija za Banku,
3. dnevne kontrole likvidnosti i poduzimanje mjera za održavanje optimalne likvidnosti,
4. praćenje stanja, promjene i kretanje tečajeva stranih valuta i upravljanje deviznom likvidnošću i deviznim (valutnim) rizikom,
5. procjena utjecaja izmjene postojećih kvota određenih proizvoda Banke na izloženost Banke riziku likvidnosti,

Na dnevnim sastancima Odbora za likvidnost razmatra se dnevna likvidnost koja se sastoji od pregleda gotovinskih tijekom novčanih sredstava, valutne pozicije pojedinačno i ukupno, , podaci o dnevnom kretanju koeficijenta likvidnosne pokrivenosti, kretanja na tržištu novca i kapitala, praćenje i poštivanje indikatora likvidnosti i propisanih limita, te dnevne potrebe sredstava likvidnosti.

Odbor zasjeda početkom svakog radnog dana, dok u slučaju izvanrednih okolnosti predsjednik Odbora može sazvati sastanak i tijekom dana. Zaključci Odbora sumirani su u Zapisniku i Izvještaju o dnevnoj likvidnosti. Dijelovi Izvještaja o dnevnoj likvidnosti dostavljaju se, osim članovima Odbora, direktoru Sektora upravljanja i kontrole rizika, direktoru Sektora računovodstva i operativnih poslova, članovima ALCO odbora.

Sektor riznice i funkcija Direktora Sektora riznice, kao odgovorna funkcija višeg rukovodstva, u skladu sa zakonskim i internim propisima, u cilju operativnog upravljanja rizikom likvidnosti obavlja sljedeće zadatke:

1. Izrađuje dnevne te druge periodičke planove i prati njihovo ostvarenje,
2. Sudjeluje u izradi godišnjeg financijskog plana Banke,
3. Usklađuje eursku i deviznu likvidnost u svrhu postizanja boljih poslovnih rezultata,
4. Dnevno prati stanje na međubankarskom tržištu novca, deviza i tržištu kapitala,
5. Analizira, prati i izvještava Odbor za likvidnost o utvrđenim parametrima likvidnosti.

6. Inicira, u suradnji sa Sektorom kontrole i upravljanja rizicima, korištenje rezervi likvidnosti i ostalih instrumenata za saniranje likvidnosti.
7. Izvještava Odbor za likvidnost o sastavu i visini zaštitnog sloja likvidnosti Banke,
8. Izvještava Odbor za likvidnost o iznosu i tipu opterećene imovine, izvorima opterećenja, iznosu i kvaliteti neopterećene imovine ali koja je podložna opterećenju, posebno navodeći volumene imovine koja je raspoloživa za opterećenje i tipu opterećenja u slučajevima stresnih situacija,
9. Izvještava Odbor za likvidnost o dnevnom kretanju koeficijenta likvidnosne pokrivenosti

Sektor riznice nadležan je za upravljanje likvidnom imovinom Banke i ista se nalazi pod kontrolom Sektora riznice s isključivom namjerom da se upotrebljava kao izvor sredstava za nepredviđene izdatke, uključujući i tijekom razdoblja stresa.

U okviru uspostavljenog sustava unutarnjih kontrola u Banci, stalni je zadatak Sektor kontrole i upravljanja rizicima, uz ostale, kontrolirati rizik likvidnosti neovisno o poslovnim procesima i aktivnostima u kojima rizik nastaje.

Sektor upravljanja i kontrole rizika u svrhu kontrole rizika likvidnosti obavlja slijedeće zadatke:

1. Izrađuje, analizira i izvještava o indikatorima likvidnosti temeljem Izvještaja o pokazateljima likvidnosti, koncentraciji depozita, te stanja rezervi likvidnosti – dekadno,
2. Identificira i izvještava Upravu Banke u slučajevima narušavanja pozicije likvidnosti Banke temeljem postavljenih strukturalnih parametara likvidnosti,
3. Prati, kontrolira i upozorava Upravu i Odbor za likvidnost u slučajevima nepridržavanja potrebnog stanja rezervi likvidnosti,
4. Dnevno kontrolira visinu koeficijenta likvidnosne pokrivenosti u smislu odstupanja od interno i regulatorno propisanih veličina,
5. Sudjeluje u izradi, primjeni i nadzoru nad funkcioniranjem metoda i modela za upravljanje rizikom likvidnosti, a naročito u izradi stres testa,
6. Predlaže izmjenu Upravi Banke politika, procedura, postavljenih limita i praksi za upravljanje likvidnošću čija se načela preispituju, revidiraju i usvajaju barem jednom godišnje,
7. Provjerava, kontrolira i izrađuje analizu likvidnosti financijskih instrumenata koje Banka smatra rezervama likvidnosti i zaštitnim slojem likvidnosti, a i ostalih pozicija Banke u financijskim instrumentima bez obzira na portfelj
8. Izrađuje i provodi analizu stabilnosti depozita,
9. Provodi stres testove rizika likvidnosti,
10. Provodi kontrolu i praćenje rada mehanizma raspodjele.

Sektor upravljanja i kontrole rizika izrađuje dekadni Izvještaj o indikatorima likvidnosti koji uključuje podatke o stanju i kretanju ciljanih omjera u strukturi bilance Banke i stanju i kretanju rezervi likvidnosti Banke. Dekadni izračun pokazatelja likvidnosti Sektor kontrole i upravljanja rizicima dostavlja Sektoru riznice.

Za rizik likvidnosti sklonost preuzimanja rizika definira se postavljenim indikatorima likvidnosti kojima se postavljaju omjeri kako bi se ostvarila ciljana usklađenost strukture bilance i održavale određene rezerve likvidnosti.

Sustav upravljanja rizikom likvidnosti definira način upravljanja likvidnošću Banke u uobičajenim i stresnim okolnostima pomoću kvalitativnih i kvantitativnih kriterija. Kvalitativno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijevaju obuhvat bitnih činitelja koji utječu na likvidnost Banke, način njihova mjerenja, procjene i upravljanja.

Komponente kvalitativnog upravljanja rizikom likvidnosti odnose se na:

- ▶ adekvatno korporativno upravljanje, što podrazumijeva jasno razgraničenje odgovornosti u procesu upravljanja rizikom,
- ▶ ciljanu usklađenost strukture bilance (imovine i obveza),
- ▶ diverzificiranost i stabilnost izvora financiranja, pretpostavke o likvidnosti i utrživosti imovine,
- ▶ sustav unutarnjih kontrola u Banci,
- ▶ sustav izvještavanja o riziku likvidnosti unutar Banke,
- ▶ postupke sa stranim valutama (upravljanje likvidnošću valutne podbilance),
- ▶ mjerenje i praćenje neto novčanih tokova i unutardnevno upravljanje likvidnošću,
- ▶ diverzificiranost i stabilnost izvora financiranja i dostupnost tržišta,
- ▶ provođenje testiranja otpornosti na stres i analiza scenarija,
- ▶ planove postupanja u kriznim situacijama

Kvantitativni kriteriji definirani su u vidu Indikatora likvidnosti (sukladno veličini Banke, vrsti, opsegu i složenosti poslovanja), te interni limiti određeni na prihvatljive vrijednosti LCR i NSFR. Također, minimalno jednom godišnje provode se stres testovi sa različitim vrstama scenarija. Praćenjem ročne strukture Banka sprječava poteškoće koje bi mogle nastati zbog neusklađenosti dospjeća imovine i obveza. Prati se diverzifikacija i koncentracija izvora sredstava po pojedinom klijentu i s njim povezanim osobama.

Za slučajeve otežane ili ugrožene likvidnosti Banke, odnosno upravljanja likvidnošću u izmijenjenim tržišnim uvjetima Banka postupa u skladu sa Planom postupanja u kriznim situacijama. U tako izmijenjenim tržišnim uvjetima definiraju se:

1. Indikatori nastanka krize likvidnosti, te osobe odgovorne za praćenje i izvještavanje o navedenim indikatorima,
2. Dužnosti i odgovornosti pojedinih osoba u slučajevima nedostatka likvidnosti,
3. Procedure za pravodobno i relevantno informiranje višeg rukovodstva i uprave za potrebe odlučivanja o postupanju u kriznim situacijama,
4. Procedure i postupci pribavljanja manjkova tekućih sredstava i vremenski okvir u kojem se trebaju poduzeti pojedine aktivnosti,
5. Strategija potencijalnog opterećenja imovine koja proizlazi iz raznih stresnih situacija,
6. Upravljanje krizom likvidnosti i mjere poboljšanja likvidnosti Banke,
7. Okolnosti provođenja kriznog plana.

Sektor riznice, kao odgovorna funkcija višeg rukovodstva, u skladu sa zakonskim i internim propisima, u cilju operativnog upravljanja rizikom likvidnosti izrađuje planove likvidnosti, te prati njihovo ostvarenje.

Sektor upravljanja i kontrole rizika izrađuje dekadni Izvještaj o pokazateljima likvidnosti koji uključuje podatke o stanju i kretanju rezervi likvidnosti Banke koji se dostavlja Upravi Banke i članovima Odbora za likvidnost. Sektor upravljanja i kontrole rizika na tromjesečnoj osnovi izvještava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom o izloženosti Banke riziku likvidnosti. Sektor upravljanja i kontrole rizika provodi stres testove uz različite scenarije i o istima izvještava Upravu i više rukovodstvo na sjednicama Odbora za upravljanje aktivom i pasivom. Rizikom likvidnosti se kvantitativno i kvalitativno upravlja, ali se za njega ne izdvajaju kapitalni zahtjevi u okviru ICAAP i ILAAP procesa.

Sustav upravljanja likvidnosnim rizikom u Banci je primjeren odnosno postojeći sustavi upravljanja likvidnosnim rizikom u Banci su zadovoljavajući na što ukazuju i visoke rezerve likvidnosti koje Banka kontinuirano održava, a i koeficijent likvidnosne pokrivenosti i koeficijent neto stabilnih financiranja koje Banka iskazuje.

Prihvatljiva ciljana visina ukupnog koeficijenta likvidnosne pokrivenosti za Banku je vrijednost viša ili jednaka 115%. Sektor upravljanja i kontrole rizika zadužen je za praćenje i izvještavanje o kretanju visine koeficijenta likvidnosne pokrivenosti na sjednicama Odbora za upravljanje aktivom i pasivom u normalnim okolnostima.

U slučajevima da koeficijent ukupne likvidnosne pokrivenosti iskaže vrijednost manju od 115%, a višu od 105% Sektor upravljanja i kontrole rizika po saznanju pisanim putem obavještava Odbor za likvidnost koji razmatra likvidnosnu poziciju Banke i predlaže Upravi Banke aktivnosti za poboljšanje omjera uz dnevno izvještavanje od strane Sektora riznice na poduzetim aktivnostima i postignutim rezultatima.

U slučajevima da koeficijent likvidnosne pokrivenosti iskaže vrijednost ispod 105%, ili se opravdano očekuje njegov pad ispod te razine Sektor upravljanja i kontrole rizika dužan je unutar jednoga radnog dana izvijestiti Upravu Banke, članove Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, te članove Odbora za likvidnost o identificiranim odstupanjima i predložiti razmatranje pokretanje mjera oporavka.

U slučaju kada LCR Banke padne ili se opravdano očekuje njegov pad ispod razine od 105 %, Banka bez odgode o tome izvještava Hrvatsku narodnu banku, te joj dostavlja plan za ponovnu usklađenost s propisima. Do ponovnog uspostavljanja navedene usklađenosti, Banka, prema potrebi, svakodnevno do kraja radnog dana izvješćuje o stavkama propisanim Uredbom (EU) br. 575/2013. Uprava Banke u takvim uvjetima obavještava Nadzorni odbor o stanju likvidnosti u Banci i usvojenim mjerama.

Banka kontinuirano održava zaštitni sloj likvidnosti u vidu visoko likvidne, neopterećene imovine u obliku vrijednosnih papira središnjih država.

Pozicija likvidnosne pokrivenosti	I kvartal	II kvartal	III kvartal	IV kvartal
Zaštitni sloj likvidnosti	34.965	52.664	77.661	65.376
Neto likvidnosni odljevi	16.709	34.253	33.875	38.480
Koeficijent likvidnosne pokrivenosti (%)	209,26%	153,75%	229,26%	169,90%

3.9. KAMATNI RIZIK

Kamatni rizik - rizik koji proizlazi iz poslova koji se vode u knjizi pozicija kojima se ne trguje, proizlazi iz mogućih promjena kamatnih stopa, a koje utječu na stavke u knjizi pozicija kojima se ne trguje.

Mjerenje i upravljanje izloženosti kamatnom riziku provodi se na slijedeće načine:

- ▶ Mjerenjem utjecaja promjene kamatnih stopa na visinu neto kamatnih prihoda.
- ▶ Mjerenjem utjecaja promjene kamatnih stopa na promjenu ekonomske vrijednosti knjige banke (Banka koristi izračun procjene propisan od strane regulatora).
- ▶ Postavljanjem limita kao prihvatljivi utjecaj fluktuacije kamatnih stopa i na dobit i na ekonomsku vrijednost
- ▶ Mjerenjem izloženosti pri stresnim tržišnim uvjetima.
- ▶ Analizom kamatnih prihoda i rashoda Banke, analizom i projekcijama mogućih kretanja kamatnih stopa u budućim razdobljima, analizom kamatnih stopa konkurencije.
- ▶ Promjenom kamatnih stopa temeljem provedenih analiza, a u skladu sa željenom strategijom i položajem Banke u narednom razdoblju.

Kod mjerenja potencijalne izloženosti kamatnom riziku kroz njegov utjecaj na prihode, Banka koristi standardni kamatni šok od 200 b.p., kao osnovnu tehniku mjerenja rizika promjene kamatnih stopa. Cilj ovakvog načina mjerenja je utvrditi za koliko će se promijeniti neto kamatni prihod Banke u određenom vremenskom periodu (godinu dana) ako dođe do promjene kamatnih stopa na kamatno osjetljive pozicije u određenom iznosu.

Da bi Banka mogla preuzeti rizik gubitka koji proizlazi iz promjene kamatnih stopa u knjizi banke u skladu sa svojim apetitom za rizikom, određeni su limiti izloženosti riziku promjene kamatne stope i to u obliku limita za promjenu neto kamatnog prihoda u odnosu na ukupne kamatne prihode, kao i limit promjene ekonomske vrijednosti knjige Banke koja proizlazi iz promjena pozicija u knjizi Banke kao rezultat posljedica standardnog kamatnog šoka te šest dodatnih regulatornih scenarija kamatnih šokova i to u odnosu na visinu osnovnog kapitala Banke.

Za kontrolu kamatnog rizika zadužen je Sektor upravljanja i kontrole rizika:

- ▶ Prilikom kontrole pokazatelja u odnosu na postavljene limite,
- ▶ Prilikom pregleda kamatnih GAP-ova,
- ▶ Prilikom izrade stres testova.

Posebno dodatno izvještavanje potrebno je u slučaju izvanrednih događanja, odnosno promjene tržišnih uvjeta (tržišne kamatne stope), kada Sektor upravljanja i kontrole rizika izrađuje simulaciju GAP analize rizika i predlaže Upravi Banke mjere.

Kamatne stope na plasmane uglavnom su vezane uz tržišni indeks NRS odnosno EUROIBOR, a manjim dijelom ugovorene kao fiksne, dok su kamatne stope na depozite ugovorene kao fiksne ili administrativne koje su promjenjive posebnom odlukom Uprave Banke.

3.10. RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE

Rizik druge ugovorne strane je rizik da bi druga ugovorna strana u transakciji mogla doći u status neispunjavanja obveza prije konačne namire novčanih tokova transakcije. Rizik druge ugovorne strane uglavnom proizlaze iz transakcija rizničnim proizvodima (kupoprodaja deviza, depoziti i plasmani na međubankarskom tržištu, transakcije financiranja vrijednosnim papirima – REPO i obrnute REPO transakcije). Rizik druge ugovorne strane za Banku proizlaze iz uglavnom iz financijskog odnosa sa drugim kreditnim institucijama.

Banka ne provodi transakcije izvedenim financijskim instrumentima.

Posebним internim aktima Banka je propisala i provodi dodjelu limita izloženosti prema domaćim i stranim bankama, te dnevno praćenje tako određenih limita. Sektor upravljanja i kontrole rizika zadužen je za praćenje limita.

Kod ugovaranja obrnutih REPO transakcija ugovaraju se određeni korektivni faktori (hair cut) ovisno o kvaliteti financijskog instrumenta temeljem kojeg se provodi transakcija, a same REPO transakcije odrađuju se temeljem državnih obveznica ili drugih visokokvalitetnih vrijednosnih papira.

Za kreditni rizik, rizik namire i rizik druge ugovorne strane, odnosno za izračun iznosa izloženosti ponderiranoga kreditnim rizikom, Banka koristi Standardizirani pristup mjerenja izloženosti kreditnom riziku.

Obzirom na jednostavnost financijskih transakcija kod kojih se evidentira rizik druge ugovorne strane Banka nije propisala Politike koje se bave izloženosti općem i specifičnom korelacijskom riziku, te iz istih razloga nije razmatrala utjecaj pada kreditnog rejtinga na iznos instrumenta osiguranja zbog kojeg bi trebalo povećati iznos postojećeg instrumenta osiguranja.

U smislu raspoređivanja internog kapitala za rizik druge ugovorne strane Banka nije alocirala interni kapital obzirom na materijalnu neznačajnost ovog rizika.

3.11. OKOLIŠNI RIZICI (ESG)

Banka je uspostavila i mehanizam praćenja i analize izloženosti ESG rizicima. Usvojen je krovni akt Politika o upravljanju okolišnim rizicima gdje su definirane i odgovornosti i nadležnosti u upravljanju ESG rizicima. Također tim internim aktom definiran je i utjecaj ESG rizika na Poslovnu strategiju Banke. Banka je u tijeku i sa HROK inicijativom za ESG platformu koja bi bila alat za procjenu izloženosti pojedinačnih klijenta ESG rizicima. Također usvojena je Metodologija procjene materijalne značajnosti okolišnih rizika. Temeljem Metodologije procjene materijalne značajnosti okolišnih rizika provedena je procjena materijalne značajnosti okolišnih rizika iz perspektive kreditnih i operativnih rizika. Analiza je provedena na referentni datum 30.9.2023. Temeljem provedene analize značajnosti utvrđeno je sljedeće:

Banka je u dijelu kreditnih rizika u većem dijelu portfelja (cca 87,4%) u kratkom roku ograničeno izložena kreditnom riziku induciranom fizičkim okolišnim rizicima. Ostatok portfelja, osim države i nerezidenata (cca 8,9%), slabo je izložen fizičkim okolišnim rizicima iz perspektive kreditnih izloženosti.

U srednjem roku ocjena značajnosti izloženosti okolišno induciranim kreditnim rizicima se pogoršava za Splitsko-dalmatinsku i Zadarsku županiju na umjereno značajnu izloženost kreditnim rizicima induciranim fizičkim okolišnim rizikom. Za Brodsko-posavsku, Krapinsko-zagorsku i Međimursku županiju identificirano je pogoršanje ocjene značajnosti izloženosti kreditnog rizika okolišnim fizičkim rizicima sa slabe značajnosti na ograničenu, najviše uslijed povećana volumena izloženosti u srednjem roku te ocjene izloženosti županije samo fizičkom okolišnom riziku za Međimursku županiju.

U dugom roku umjereno značajna izloženost fizičkim okolišnim rizicima iz perspektive kreditnih rizika identificirana je i za Grad Zagreb te Primorsko-goransku županiju (pored županija identificiranih u srednjem roku). Za Grad Zagreb uzrok povećanja materijalne značajnosti izloženosti okolišnim rizicima je procijenjeno povećanje ranjivosti na relevantnu kategoriju rizika, dok je za Primorsko-goransku županiju pogoršanje ocjene atributa volumen (povećanje kreditne izloženosti u dugom roku), zatim volatilnost i ranjivost rezultiralo pogoršanjem ocjene odnosno povećanjem značajnosti izloženosti okolišno induciranim kreditnim rizicima povezanim s fizičkim pokretačima.

Što se tiče izloženosti prema državama i nerezidentima, Banka nema značajno izloženost (ukupna izloženost navedenim kategorijama čini 3,68% ukupne kreditne izloženosti Banke) te je procijenjena izloženost okolišno induciranim kreditnim rizicima u cijelosti niska (niska materijalna značajnost izloženosti Banke iz perspektive okolišnih rizika).

Kod operativnih rizika također nije identificirana značajna izloženost okolišnim fizičkim rizicima.

Kod kreditnih rizika induciranih tranzicijskim okolišnim rizicima značajna izloženost riziku evidentirana je u kratkom roku za djelatnosti:

- Gradnja zgrada
- Smještaj
- Gradnja građevina niskogradnje.

Navedene djelatnosti čine 32,05% ukupnog kreditnog portfelja Banke.

Na visoku razinu značajnosti najviše utječe izloženost same djelatnosti tranzicijskim rizicima, te značajna razina izloženosti Banke (atribut rizika volumen), uz također umjereno značajnu volatilnost i ranjivost navedenoj kategoriji rizika. Prve dvije djelatnosti identificirane su kao materijalno značajno izložene okolišno induciranim kreditnim rizicima povezanim s tranzicijskim rizicima i u dugom roku.

U analizi su profesionalnom prosudbom identificirani sljedeći transmisijski kanali kao najznačajniji:

- Niža vrijednost nekretnine
- Smanjena vrijednost imovine Banke
- Manja profitabilnost
- Niži prinosi kućanstva
- Povećani troškovi regulatorne usklađenosti
- Povećani pravni troškovi

Navedeni rezultati ukazuju da je značajnost izloženosti Banke okolišnim rizicima iz perspektive kreditnih i okolišnih rizika niska do umjerena, uz povećanje značajnosti u srednjem i dugom roku u dijelu kreditnih rizika induciranih okolišnim fizičkim rizicima te umjereno značajnu izloženost tranzicijskim rizicima u djelatnostima gradnje zgrada i smještaja, kako zbog značajnog udjela u ukupnom kreditnom portfelju, tako i zbog procijenjene izloženosti same djelatnosti.

Banka će i u narednom razdoblju raditi na unapređenju vlastitog okvira za upravljanje ovim rizicima u skladu sa supervizorskom procjenom i preporukama za usklađivanje sa supervizorskim očekivanjima za identifikaciju i upravljanje okolišnim rizicima.

4. REGULATORNI KAPITAL

Partner banka d.d. utvrđuje visinu regulatornog kapitala sukladno Uredbi (EU) br. 575/2013, Direktivi 2013/36/EU, Provedbenim tehničkim standardima i ostalim relevantnim propisima Europskog nadzornog tijela za bankarstvo ("EBA") i Hrvatske narodne banke.

Regulatorni kapital Banke čini zbroj Osnovnog i dopunskog kapitala.

Osnovni kapital (u potpunosti jednak redovnom osnovnom kapitalu budući Banka ne raspolaže stavkama dodatnog osnovnog kapitala) uključuje:

- ▶ kapital nastao izdavanjem običnih dionica,
- ▶ pripadajuću premiju na dionice,
- ▶ zadržanu dobit
- ▶ rezerve.

Zadržana dobit, akumulirana sveobuhvatna dobit i rezerve priznaju se u skladu s Člankom 26. Uredbe (EU) 575/2013 samo ako su dostupne za neograničenu i trenutačnu uporabu kako bi se pokrili rizici ili gubici čim nastanu.

Regulatorni kapital Banka može umanjiti samo uz prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke. Prilikom smanjenja nekih stavaka regulatornog kapitala (zadržana dobit, rezerve), a prije isplate planiranog iznosa dioničarima, Banka je dužna deponentu koji to u određenom roku zatraži isplatiti depozit i kamate do dana isplate, a sve u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama dijelom XXIII a) koji regulira zaštitu deponenata.

5. KAPITALNI ZAHTJEVI I KLJUČNI POKAZATELJI

Za izračun izloženosti ponderirane kreditnim rizikom Banka se koristi primjenom standardiziranog pristupa.

Kreditna institucija dužna je osigurati da u svakom trenutku ima iznos kapitala adekvatan vrstama, opsegu i složenosti poslova koje obavlja i rizicima kojima je izložena ili bi mogla biti izložena u pružanju tih usluga. Stopa kapitala računa se kao odnos između određene vrste kapitala i ukupnog iznosa izloženosti Banke slijedećim vrstama rizika:

- ▶ Kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane
- ▶ Valutni rizik
- ▶ Operativni rizik

Propisane minimalne stope kapitala sukladno čl. 92. Uredbe (EU) br. 575/2013 koje Banka mora u svakom trenutku ispunjavati su sljedeće:

- ▶ Stopa redovnog osnovnog kapitala 4,5% ukupne izloženosti rizicima
- ▶ Stopa osnovnog kapitala 6% ukupne izloženosti rizicima
- ▶ Stopa ukupnog kapitala 8% ukupne izloženosti rizicima

Stavke regulatornog kapitala ne mogu se istodobno koristiti za pokriće različitih kapitalnih zahtjeva izračunatih u skladu s Uredbom (EU) 575/2013.

Osim regulatorno zadanih minimalnih stopa adekvatnosti, te sukladno čl. 117. i 130. Zakona o kreditnim institucijama, te čl. 129. i 133. Direktive 2013/36/EU, Banka je također dužna osigurati sljedeće zaštitne slojeve kapitala:

- ▶ Zaštitni sloj za očuvanje kapitala u visini od 2,5% ukupne izloženosti rizicima
- ▶ Zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik u visini od 1,5% ukupne izloženosti rizicima.
- ▶ Protuciklički zaštitni sloj u visini od 1,0% ukupne izloženosti rizicima (od 30.06.2024. -1,5%)

Banka je na 31.12.2023. u potpunosti udovoljavala zahtjevima vezanim uz održavanje minimalnih propisanih stopa kapitala, odnosno ostvareni pokazatelji kapitala na 31.12.2023. godine ukazuju da je Banka raspolagala dovoljnim iznosom kapitala za pokriće svih postojećih i potencijalnih rizika.

Banka koristi kreditne procjene VIPKR za kategoriju izloženosti prema središnjim državama i to one koje objavljuju kreditne agencije Fitch odnosno S&P. Obzirom na odredbe Članka 128. Uredbe 575/2013 po kojem se kod izračuna ponderirane izloženosti primjenjuje ponder 150% i na izloženosti koje se odnose na tzv. špekulativno financiranje nekretnina i obzirom na određena tumačenja EBA, Banka je na 31.12.2023. svim izloženostima koje proizlaze s osnove financiranja izgradnje nekretnina namijenjenih za daljnju prodaju koji zadovoljavaju definiciju i internu metodologiju za špekulativno financiranje kod izračuna ponderirane izloženosti dodijelila rizični ponder 150%. Stoga su takve izloženosti u tablici Izloženost kreditnom riziku prikazane kao visokorizične stavke, a neiskorišteni iznosi po takvim kreditima u tablici Kategorije izloženosti - Klasične izvanbilančne stavke također kao visokorizične stavke.

Obrazac EU OV1 – Pregled ukupnih iznosa izloženosti ponderiranih rizikom

		Ukupni iznosi izloženosti riziku (TREA)		Ukupni kapitalni zahtjevi
		a	b	c
		T	T-1	T
(u tisućama eura)				
1.	Kreditni rizik (isključujući kreditni rizik druge ugovorne strane)	159.118	162.050	12.729
2.	od čega standardizirani pristup	159.118	162.050	12.729
3.	od čega temeljni IRB (F-IRB) pristup			
4.	od čega pristup raspoređivanja			
EU 4a	od čega vlasnička ulaganja u skladu s jednostavnim pristupom ponderiranja	721	691	58
5.	od čega napredni IRB (A-IRB) pristup			
6.	Kreditni rizik druge ugovorne strane (CCR)	28.537	26.905	2.283
7.	od čega standardizirani pristup	28.537	26.905	2.283
8.	od čega metoda internog modela (IMM)			
EU 8a	od čega izloženosti prema središnjoj drugoj ugovornoj strani			
EU 8b	od čega prilagodba kreditnom vrednovanju (CVA)			
9.	od čega kreditni rizik druge ugovorne strane (CCR)			
10.	Nije primjenjivo			
11.	Nije primjenjivo			
12.	Nije primjenjivo			
13.	Nije primjenjivo			
14.	Nije primjenjivo			
15.	Rizik namire			
16.	Sekuritizacijske izloženosti u knjizi pozicija kojima se ne trguje (nakon primjene gornje granice)			
17.	od čega pristup SEC-IRBA			
18.	od čega SEC-ERBA (uključujući IAA)			
19.	od čega pristup SEC-SA			
EU 19a	od čega odbitak 1 250 %			
20.	Rizik pozicija, valutni rizik i robni rizik (tržišni rizik)	0	0	0
21.	od čega standardizirani pristup	0	0	0
22.	od čega pristup internih modela			
EU 22a	Velike izloženosti			
23.	Operativni rizik	17.363	17.363	1.389
EU 23a	od čega jednostavni pristup	17.363	17.363	1.389
EU 23b	od čega standardizirani pristup			
EU 23c	od čega napredni pristup			
24.	Iznosi ispod praga za odbitak (na koje se primjenjuje ponder rizika od 250 %)			
25.	Nije primjenjivo			
26.	Nije primjenjivo			
27.	Nije primjenjivo			
28.	Nije primjenjivo			
	Ukupno	187.655	188.955	15.012

Obrazac EU KM1 – Obrazac za ključne pokazatelje

		a	b	c	d	e
		T	T-1	T-2	T-3	T-4
Dostupni regulatorni kapital (iznosi)						
1.	Redovni osnovni kapital (CET1)	35.268				35.205
2.	Osnovni kapital	35.268				35.205
3.	Ukupni kapital	35.268				35.205
Iznosi izloženosti ponderirani rizikom						
4.	Ukupni iznos izloženosti riziku	187.655				188.955
Stope kapitala (izražene u postotku iznosa izloženosti ponderiranog rizikom)						
5.	Stopa redovnog osnovnog kapitala (%)	18,79%				18,63%
6.	Stopa osnovnog kapitala (%)	18,79%				18,63%
7.	Stopa ukupnog kapitala (%)	18,79%				18,63%
Dodatni kapitalni zahtjevi za upravljanje rizicima koji nisu rizik prekomjerne financijske poluge (u postotku iznosa izloženosti ponderiranog rizikom)						
EU 7a	Dodatni kapitalni zahtjevi za upravljanje rizicima koji nisu rizik prekomjerne financijske poluge (%)	2,30%				2,94%
EU 7b	od čega: koji se sastoji od redovnog osnovnog kapitala (postotni bodovi)	56,25%				56,00%
EU 7c	od čega: koji se sastoji od osnovnog kapitala (postotni bodovi)	75,00%				75,00%
EU 7d	Ukupni kapitalni zahtjevi u okviru SREP-a (%)	10,30%				10,94%
Zahtjev za kombinirani zaštitni sloj i sveukupni kapitalni zahtjev (u postotku iznosa izloženosti ponderiranog rizikom)						
8.	Zaštitni sloj za očuvanje kapitala (%)	2,50%				2,50%
EU 8a	Zaštitni sloj za očuvanje kapitala zbog makrobonitetnog ili sistemskog rizika utvrđenog na razini države članice (RCL)					
9.	Protuciklički zaštitni sloj kapitala specifičan za instituciju (%)	1,00%				0,00%
EU 9a	Zaštitni sloj za sistemski rizik (%)	1,50%				1,50%
10.	Zaštitni sloj za globalnu sistemski važnu instituciju (%)					
EU 10a	Zaštitni sloj za ostale sistemski važne institucije (%)					
11.	Zahtjev za kombinirani zaštitni sloj (%)	5,00%				4,00%
EU 11a	Sveukupni kapitalni zahtjevi (%)	15,30%				14,94%
12.	Dostupni redovni osnovni kapital nakon ukupnih kapitalnih zahtjeva u okviru SREP-a (%)	19,81%				19,81%
Omjer financijske poluge						
13.	Mjera ukupne izloženosti	361.735				338.136
14.	Omjer financijske poluge (%)	9,75%				10,41%
Dodatni kapitalni zahtjevi za upravljanje rizikom prekomjerne financijske poluge (u postotku mjere ukupne izloženosti)						
EU 14a	Dodatni kapitalni zahtjevi za upravljanje rizikom prekomjerne financijske poluge (%)					
EU 14b	od čega: koji se sastoji od redovnog osnovnog kapitala (postotni bodovi)					
EU 14c	Ukupni zahtjevi za omjer financijske poluge u okviru SREP-a (%)					
Zahtjev za zaštitni sloj omjera financijske poluge i sveukupni zahtjev za omjer financijske poluge (u postotku mjere ukupne izloženosti)						
EU 14d	Zahtjev za zaštitni sloj omjera financijske poluge (%)					
EU 14e	Sveukupni zahtjev za omjer financijske poluge (%)					
Koeficijent likvidnosne pokrivenosti						
15.	Ukupna likvidna imovina visoke kvalitete (HQLA) (ponderiran vrijednost – prosjek)	65.376				48.033
EU 16a	Novčani odljev – Ukupna ponderirana vrijednost	42.910				48.033
EU 16b	Novčani priljev – Ukupna ponderirana vrijednost	4.430				9.053
16.	Ukupni neto novčani odljev (usklađena vrijednost)	38.480				23.097
17.	Koeficijent likvidnosne pokrivenosti (%)	169,90%				207,97%
Omjer neto stabilnih izvora financiranja						
18.	Ukupni dostupni stabilni izvori financiranja	224.640				224.086
19.	Ukupni zahtjevani stabilni izvori financiranja	159.041				151.319
20.	Omjer neto stabilnih izvora financiranja (%)	141,25%				148,09%

5.1. PROCJENJIVANJE ADEKVATNOSTI INTERNOG KAPITALA I INTERNE LIKVIDNOSTI

Cilj uspostave procesa procjene adekvatnosti internog kapitala i interne likvidnosti jest da Banka tim postupkom osigura uspostavu sustava upravljanja rizicima kojima je ili kojima bi mogla biti izložena u svojem poslovanju, te da osigura i održava odgovarajuću visinu kapitala za pokriće svih rizika koje Banka preuzima ili kojima može biti izložena u svom poslovanju i da osigura primjerenu likvidnost. Procjenom adekvatnosti internog kapitala i interne likvidnosti Banka ima za cilj osigurati primjerenu razinu kapitala koja može podržati očekivani rast plasmana, budućih izvora sredstava i njihovo korištenje, politiku dividendi, kao i svaku promjenu minimalnog iznosa regulatornog kapitala.

Proces procjene adekvatnosti internog kapitala i interne likvidnosti (ICAAP i ILAAP) kontinuirani je proces koji se sastoji od sljedećih faza, pri čemu se pojedine faze provode različitom učestalošću tijekom godine:

- ▶ Identifikacija rizika,
- ▶ Mjerenje i procjena pojedinih rizika i utvrđivanje materijalno značajnih rizika,
- ▶ Određivanje načina uključivanja rizika u proces procjene – kvantitativno ili kvalitativno,
- ▶ Određivanje pripadajućih iznosa internih kapitalnih zahtjeva,
- ▶ Izračun iznosa potrebnog internog kapitala
- ▶ Utvrđivanje raspoloživog internog kapitala,
- ▶ Uspoređivanje potrebnog regulatornog i potrebnog internog kapitala,
- ▶ Integracija u upravljanje,
- ▶ Izvještavanje o izračunu i procjeni adekvatnosti internog kapitala i interne likvidnosti.

Postupak procjene izloženosti Banke pojedinom riziku i utvrđivanje materijalne značajnosti rizika provodi se minimalno jednom godišnje, a u slučajevima značajnije promjene rizičnog profila Banke i češće. Integracija u upravljanje predstavlja kontinuiranu fazu procesa procjene. Utvrđivanje potrebnih internih kapitalnih zahtjeva provodi se polugodišnje, dok se uspoređivanje regulatornog i potrebnog internog kapitala provodi tromjesečno kroz izvještavanje Odbora za upravljanje aktivom i pasivom. Izvješće o adekvatnosti internog kapitala i interne likvidnosti dostavlja se osim Hrvatskoj narodnoj banci, Nadzornom odboru Banke, Upravi Banke, članovima Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, dok se izvješće o značajnim rizicima, o internim kapitalnim zahtjevima i ukupno potrebnom internom kapitalu, dostavljaju Upravi Banke i članovima Odbora za upravljanje aktivom i pasivom.

Analiza, praćenje i izvještavanje o procesu procjene adekvatnosti internog kapitala i interne likvidnosti provodi se u sklopu funkcije kontrole rizika, dok prikladnost procesa ocjenjivanja adekvatnosti internoga kapitala jednom godišnje procjenjuje Unutarnja revizija.

Banka kod procjene internih kapitalnih zahtjeva za kreditni, tržišni i operativni rizik primjenjuje metodologiju koju koristi pri izračunu regulatornih kapitalnih zahtjeva za navedene rizike u skladu s Uredbom (EU) 575/2013, dok za ostale prepoznate materijalno značajne rizike koje u okviru ICAAP-a promatra kvantitativno i za koje izdvaja kapitalne zahtjeve Banka primjenjuje vlastitu metodologiju ili izdvaja interne kapitalne zahtjeve u određenom postotku od ukupnih regulatornih kapitalnih zahtjeva.

Potrebni interni kapital Banke (ukupni interni kapitalni zahtjevi) Banka utvrđuje kao zbroj kapitalnih zahtjeva izračunatih za rizike za koje je prema Uredbi (EU) br. 575/2013 izračunavaju kapitalni zahtjevi i kapitalnih zahtjeva za ostale prepoznate materijalno značajne rizike za koje Banka izračunava kapitalne zahtjeve.

Iznos raspoloživog internog kapitala Banka definira u visini regulatornog kapitala uvećanog za dobit tekuće godine, ukoliko postoji namjera Banke da istu zadrži odnosno da ista nije predmet isplate kroz dividendu. U protivnom, raspoloživi interni kapital definira se u visini regulatornog kapitala Banke.

U okviru procesa procjene adekvatnosti internog kapitala provodi se planiranje kapitala kako bi Banka osigurala primjerenu razinu kapitala i provodi se za razdoblje od tri godine.

Banka je provela procjenu adekvatnosti internog kapitala i napravila plan kapitala za naredno razdoblje uvažavajući okolnosti koje su izazvane ratnim sukobom u Ukrajini te visokom inflacijom, te je uključila u izračun i određene dodatne kapitalne zahtjeve koji proizlaze iz tih utjecaja.

6. POLITIKA PRIMITAKA

Banka je donijela i provodi Politiku plaća (primitaka) u skladu s odredbama Zakona o kreditnim institucijama i podzakonskih akata vezanih uz primitke radnika, te veličinom i unutarnjom organizacijom Banke, vrstom, opsegom i složenošću poslova Banke, profilom rizičnosti Banke i poslovnom strategijom. Politika primitaka zasniva se na zaključcima analize rizika i primjeni načela razmjernosti.

Nadzorni odbor Partner banke d.d. Zagreb je održao 109 sjednica od kojih je 6 redovnih, a preostale su bile telefonske sjednice. Nadzorni odbor svoj rad izvršava i kroz odbore pa je tako Revizorski odbor koji ujedno obavlja i funkciju odbora za rizike i reviziju i održao je 1 redovnu sjednicu u 2023. godini na kojima je razmatrano cjelokupno poslovanje Banke. Obzirom da Nadzorni odbor Partner banke d.d. Zagreb obnaša i funkciju Odbora za primitke (ovlasti i odgovornosti) isti je u sklopu održanih sjednica preispitao temeljna načela Politike plaća i ocijenio usklađenost provođenja iste. Uprava i Nadzorni odbor su procijenili da se primjenom Politike plaća omogućuje i promiče odgovarajuće i djelotvorno upravljanje rizicima, te se ne potiče preuzimanje rizika koji prelaze razinu prihvatljivog rizika za Banku. Vanjskih konzultanata u savjetovanju Odbora nije bilo. Politika primitaka obuhvaća cijelu banku i ne uključuje društva kćeri ili podružnice budući da ih Banka nema.

Nadzorni odbor je donio sljedeće odluke:

- ▶ **Odluku o ukupnim maksimalnim varijabilnim primicima (bez Uprave) za 2024. godinu**
- ▶ **Odluku o primicima osoba odgovornih za rad kontrolnih funkcija za 2024. godinu**
- ▶ **Odluku o varijabilnim primicima s osnova otpremnina za 2024. godinu**

Banka je u 2023. godini zaposlila 10 novih radnika za koje je isplaćeno 56 tisuća eura tijekom godine, a isplata otpremnina nije bilo.

Obrazac EU REM1 – Primici dodijeljeni za financijsku godinu

			a	b	c	d
			Upravljačko tijelo, nadzorna funkcija	Upravljačko tijelo, upravljačka funkcija	Ostalo više rukovodstvo	Ostali identificirani zaposlenici
1		Broj identificiranih zaposlenika	3	2		14
2		Ukupni fiksni primici	27.796	204.637		725.518
3		od čega: novčani	27.796	204.637		725.518
4		(nije primjenjivo u EU-u)				
EU-4a	Fiksni primici	od čega: dionice ili istovrijedni vlasnički udjeli				
5		od čega: instrumenti povezani s dionicama ili istovrijedni nenovčani instrumenti				
EU-5x		od čega: ostali instrumenti				
6		(nije primjenjivo u EU-u)				
7		od čega: ostali oblici				
8		(nije primjenjivo u EU-u)				
9		Broj identificiranih zaposlenika		1		9
10		Ukupni varijabilni primici		302.918		27.302
11		od čega: novčani				27.302
12		od čega: odgođeni				
EU-13a	Varijabilni primici	od čega: dionice ili istovrijedni vlasnički udjeli		302.918		
EU-14a		od čega: odgođeni				
EU-13b		od čega: instrumenti povezani s dionicama ili istovrijedni nenovčani instrumenti				
EU-14b		od čega: odgođeni				
EU-14x		od čega: ostali instrumenti				
EU-14y		od čega: odgođeni				
15		od čega: ostali oblici				
16		od čega: odgođeni				
17		Ukupni primici (2 + 10)	27.796	507.554		752.820

7. INFORMACIJE U VEZI SA SMJERNICAMA O OBJAVLJIVANJU NEPRIHODUJUĆIH I RESTRUKTURIRANIH IZLOŽENOSTI

Banka temeljem EBA-GL-2018-10 Smjernica o objavljivanju neprihodujućih i restrukturiranih izloženosti objavljuje slijedeće tablice.

Obrazac br.1 : Kreditna kvaliteta restrukturiranih izloženosti na dan 31. prosinca 2023. godine

(u tisućama eura)	Bruto knjigovodstvena vrijednost/nominalni iznos izloženosti s mjerama restrukturiranja				Akumulirano umanjenje vrijednosti, akumulirane negativne promjene fer vrijednosti zbog kreditnog rizika i rezervacije		Primljeni kolateral i primljena financijska jamstva za restrukturirane izloženosti	
	Prihodujuće izloženosti s mjerama restrukturiranja	Neprihodujuće izloženosti s mjerama restrukturiranja			Prihodujućih restrukturiranih izloženosti	Neprihodujućih restrukturiranih izloženosti	Od čega kolateral i financijska jamstva primljena za neprihodujuće izloženosti s mjerama restrukturiranja	
			od čega: sa statusom neispunjavanja obveza	od čega: umanjeno				
Kreditni i predujmovi	1.256	125	125	125	-5	-41	0	0
Središnje banke	0	0	0	0	0	0	0	0
Opće države	0	0	0	0	0	0	0	0
Kreditne institucije	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostala financijska društva	0	0	0	0	0	0	0	0
Nefinancijska društva	974	117	117	117	-4	-37	0	0
Od čega:mala i srednja poduzeća	974	68	68	68	-4	-31	0	0
Od čega:kreditni s poslovnim nekretninama kao kolateralom	796	68	68	68	-3	-3	0	0
Kućanstva	282	8	8	8	-1	-4	0	0
Od čega:kreditni sa stambenim nekretninama kao kolateralom	278	8	8	8	-1	-4	0	0
Dužnički vrijednosni papiri	0	0	0	0	0	0	0	0
Preuzete obveze po kreditima	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	1.256	125	125	125	-5	-41	0	0

Obrazac br. 3 : Kreditna kvaliteta prihodujućih i neprihodujućih izloženosti po danima prekoračenog dospijeca na dan 31. prosinca 2023. godine

(u tisućama eura)	Bruto knjigovodstvena vrijednost/nominalni iznos													
	Prihodujuće				Neprihodujuće									
		Nisu dospjela ili dospjela ≤ 30 dana	Dospjela > 30 dana ≤ 90 dana		Mala vjerojatnost podmirenja koja nisu dospjela ili koja su dospjela ≤ 90 dana	Dospjela > 90 dana ≤ 180 dana	Dospjela > 180 dana ≤ 1 godina	Dospjela > 1 godina ≤ 2 godina	Dospjela > 2 godina ≤ 5 godina	Dospjela > 5 godina ≤ 7 godina	Dospjela > 7 godina	Od čega: sa statusom neispunjavanja obveza		
Kreditni i predujmovi	191.319	188.250	187.826	424	3.069	1.181	466	1.045	22	39	90	226	3.069	
Središnje banke	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Opće države	771	769	715	54	2	0	0	0	0	0	0	2	2	
Kreditne institucije	753	753	753	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Ostala financijska društva	344	343	312	31	1	0	0	0	0	1	0	0	1	
Nefinancijska društva	146.594	144.495	144.295	200	2.099	729	114	975	12	25	56	188	2.099	
Od čega: mala i srednja poduzeća	145.986	144.450	144.250	200	1.536	492	68	963	2	2	1	8	1.536	
Od čega: krediti s poslovnim nekretninama kao kolateralom	39.045	37.456	37.456	0	1.589	429	114	962	0	0	0	84	1.589	
Kućanstva	42.857	41.890	41.751	139	967	452	352	70	10	13	34	36	967	
Od čega: krediti sa stambenim nekretninama kao kolateralom	20.416	20.309	20.178	131	107	99	0	0	8	0	0	0	107	
Dužnički vrijednosni papiri	45.222	45.222	45.222	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Središnje banke	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Opće države	42.135	42.135	42.135	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Kreditne institucije	1.866	1.866	1.866	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Ostala financijska društva	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Nefinancijska društva	1.221	1.221	1.221	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Sredstva u središnjim bankama i ostali depoziti po viđenju	55.583	55.583	55.583	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Izloženosti izvanbilančnih stavki	31.323	31.312			11							0		
Središnje banke	0	0			0							0		
Opće države	0	0			0							0		
Kreditne institucije	0	0			0							0		
Ostala financijska društva	27	27			0							0		
Nefinancijska društva	29.453	29.442			11							0		
Kućanstva	1.843	1.843			0							0		
UKUPNO	323.447	320.367			3.080							226		

Obrazac br. 4 : Prihodujućih i neprihodujućih izloženosti te povezana umanjena vrijednosti na dan 31. prosinca 2023. godine

(u tisućama eura)	Bruto knjigovodstvena vrijednost/nominalni iznos						Akumulirano umanjeno vrijednosti, akumulirane negativne promjene fer vrijednosti zbog kreditnog rizika i rezervacije						Akumulirani djelomični otpis	Primljeni kolateral i primljena financijska jamstva	
	Prihodujuće			Neprihodujuće			Prihodujuće			Neprihodujuće				Prihodujućih izloženosti	Neprihodujućih izloženosti
	Od čega 1. faza	Od čega 2. faza		Od čega 2. faza	Od čega 3. faza		Od čega 1. faza	Od čega 2. faza		Od čega 2. faza	Od čega 3. faza				
Kreditni i predumjovi	188.250	177.692	10.558	3.069	0	3.069	-752	-710	-42	-1.125	0	-1.125	0	0	0
Središnje banke	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opće države	769	769	0	2	0	2	-3	-3	0	0	0	0	0	0	0
Kreditne institucije	753	753	0	0	0	0	-1	-1	0	0	0	0	0	0	0
Ostala financijska društva	343	343	0	1	0	1	-1	-1	0	-1	0	-1	0	0	0
Nefinancijska društva	144.495	135.276	9.219	2.099	0	2.099	-579	-542	-37	-888	0	-888	0	0	0
Od čega: mala i srednja poduzeća	144.450	135.231	9.219	1.536	0	1.536	-579	-542	-37	-601	0	-601	0	0	0
Od čega: krediti s poslovnim nekretninama kao kolateralom	37.456	34.782	2.674	1.589	0	1.589	-151	-140	-11	-671	0	-671	0	0	0
Kućanstva	41.890	40.551	1.339	967	0	967	-168	-163	-5	-236	0	-236	0	0	0
Od čega: krediti sa stambenim nekretninama kao kolateralom	20.309	19.349	960	107	0	107	-81	-77	-4	-13	0	-13	0	0	0
Dužnički vrijednosni papiri	45.222	45.222	0	0	0	0	-14	-14	0	0	0	0	0	0	0
Središnje banke	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opće države	42.135	42.135	0	0	0	0	-8	-8	0	0	0	0	0	0	0
Kreditne institucije	1.866	1.866	0	0	0	0	-1	-1	0	0	0	0	0	0	0
Ostala financijska društva	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nefinancijska društva	1.221	1.221	0	0	0	0	-5	-5	0	0	0	0	0	0	0
Sredstva u središnjim bankama i ostali depoziti po viđenju	55.583	55.583	0	0	0	0	-7	-7	0	0	0	0	0	0	0
Izloženosti izvanbilančnih stavki	31.312			11			-126	-125	-1	0	0	0	0	0	0
Središnje banke	0			0			0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opće države	0			0			0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kreditne institucije	0			0			0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostala financijska društva	27			0			0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nefinancijska društva	29.442			11			-119	-118	-1	0	0	0	0	0	0
Kućanstva	1.843			0			-7	-7	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	320.367	278.497	10.558	3.080	0	3.069	-899	-856	-43	-1.125	0	-1.125	0	0	0

Obrazac br. 9 : Kolateral dobiven preuzimanjem i provedbom postupka na dan 31. prosinca 2023.godine

(u tisućama eura)	Kolateral dobiven preuzimanjem	
	Vrijednost pri početnom preuzimanju	Akumulirane negativne promjene
Nekretnine, postrojenja i oprema (PP & E)	0	0
Osim PP & E	1.061	-182
Stambene nekretnine	172	0
Poslovne nekretnine	511	-20
Pokretnine (automobili, brodovi za prijevoz idr.)	0	0
Vlasnički dužnički instrumenti	0	0
Ostalo	378	-162
Ukupno	1.061	-182